

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

STROKOVNA IZHODIŠČA ZA LETO 2019

Ljubljana, november 2018

Prikaz pripravljen z orodjem Tagul.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
Rožna dolina, Cesta IX / 6
Tel.: (01) 47 90 900
Fax.: (01) 47 90 262
Elektronska pošta: gpzrsz@ess.gov.si
Spletni naslov: <http://www.ess.gov.si/>

Pripravili: Katja Bras, Martina Rameša, Štabne službe - DP analitika

© Uporaba gradiva je dovoljena le z navedbo vira

Kazalo

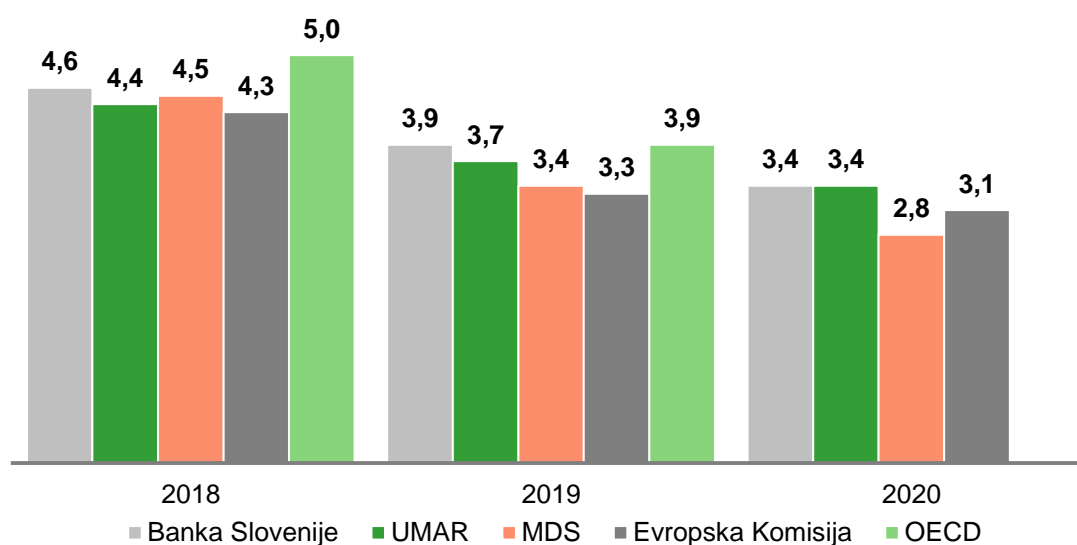
1 Makroekonomske razmere	1
2 Aktivnost prebivalstva	3
3 Registrirana brezposelnost.....	5
3.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih.....	6
3.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti.....	9
3.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost	11
3.2.2 Brezposelnost nizko izobraženih	13
3.3 Dolgotrajna brezposelnost.....	15
4 Denarni prejemki brezposelnih oseb	19
5 Aktivna politika zaposlovanja.....	22
6 Viri.....	24
Priloge	25

1 Makroekonomske razmere

Napovedi različnih, tako mednarodnih kot tudi slovenskih institucij, ostajajo glede ekonomskih trendov za naslednje dveletno obdobje pozitivne. **Gospodarska rast se je letos sicer nekoliko upočasnila, vendar vseeno ostaja visoka.** UMAR je za leto 2018 napovedal 4,4 % gospodarsko rast, ki bo tudi v prihodnjih dveh letih ostala visoka (3,7 % in 3,4 %), po napovedih EK pa bo rast letos 4,3 % in 3,3 % prihodnje leto. Na gospodarsko rast bosta še v večji meri kot lani vplivali povečanje zasebne in državne potrošnje. Kljub temu pa je **v naslednjih letih pričakovati umirjanje gospodarske rasti**, ki bo **posledica nižjega tujega povpraševanja in neugodnih demografskih dejavnikov**, ki vplivajo na število delovno aktivnega prebivalstva.

Prav tako tudi napovedi svetovne gospodarske rasti ostajajo spodbudne, čeprav so se v zadnjih mesecih v povezavi s tem povečala določena tveganja. K negotovosti v prihodnosti naj bi prispevala nestanovitnost finančnih trgov in stopnjevanje trgovinskega protekcionizma. Rast sicer ne bo več tako ekspanzivna, vendar naj bi ostala tudi v letu 2018 in 2019 na ravni leta 2017. Čeprav je letos gospodarska rast postala bolj neenakomerna med posameznimi državami in območji, pa mednarodne institucije napovedi za leto 2018 in 2019 še niso močneje znižale. Rast BDP na evrskem območju naj bi letos znašala 2,1 % in 1,9 % prihodnje leto (jesenska napoved EK).

Slika: Realna rast/padec BDP v %, napovedi institucij

Viri:

Banka Slovenije: Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji, julij 2018

Evropska komisija: Autumn 2018 Economic Forecast, november 2018

UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018, september 2018

MDS: World Economic Outlook: Challenges to Steady Growth, oktober 2018

OECD: OECD Economic Outlook, Volume 2018, maj 2018

Gospodarska gibanja ugodno vplivajo tudi na dogajanja na trgu dela. V Sloveniji bo rast zaposlenosti ob ugodnih gospodarskih gibanjih še vedno visoka, k čemur je letos pripomoglo tudi zaposlovanje tuje delovne sile in zaposlovanje tistih, ki so do sedaj bili bolj ali manj neaktivni. V prihajajočem obdobju se

bo ob nižji gospodarski rasti tudi rast zaposlenost začela precej umirjati. Na umiritev zaposlovanja bodo vse bolj vplivali tudi demografski dejavniki (predvsem staranje prebivalstva – odhodi v upokojitev in nadomeščanje le-teh) ter pomanjkanje usposobljene delovne sile. UMAR napoveduje povečanje zaposlenosti za 2,8 % v letošnjem letu, 1,5 v letu 2019 ter za 0,8 % v letu 2020.

Vzporedno se je z visoko rastjo zaposlenosti hitro zniževala tudi brezposelnost, kar se bo tudi v obdobju 2018 – 2020 nadaljevalo, a počasneje kot v zadnjem letu oz. dveh. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti naj bi bila v letu 2018 8,2 %, v letu 2019 7,7 % ter v letu 2020 7,2 %.

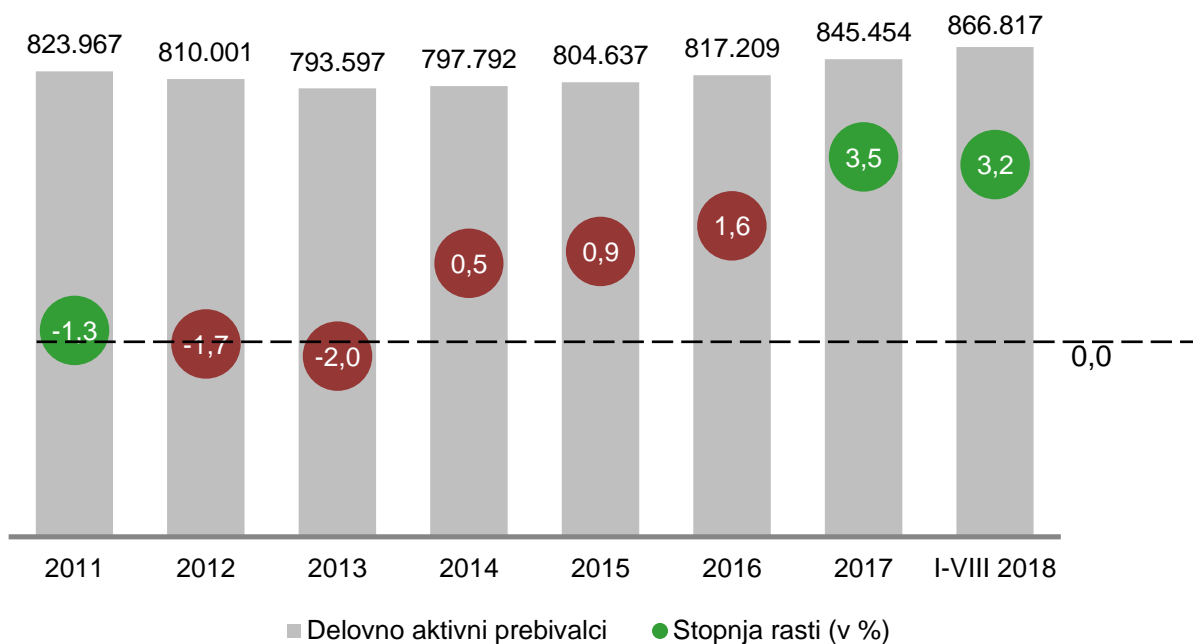
Po napovedih UMAR-ja naj bi bilo letos v povprečju 78,5 tisoč brezposelnih, v letu 2019 73,9 tisoč brezposelnih, v letu 2020 pa bi naj povprečno število registriranih brezposelnih padlo celo pod 70 tisoč, in sicer na 69,3 tisoč. Stopnja anketne brezposelnosti bo po napovedih v letu 2018 5,5 %, v letu 2019 4,9 % in v letu 2020 4,4 %.

2 Aktivnost prebivalstva

Rast zaposlenosti v Sloveniji še vedno ostaja visoka, v prihajajočem obdobju pa se bo začela vidno umirjati. UMAR tako v letošnjem letu napoveduje povečanje zaposlenosti za 2,8 %, v letu 2019 za 1,5 % in v letu 2020 za 0,8 %. Skladno s tem se bo zniževala tudi registrirana stopnja brezposelnost, in sicer naj bi v letu 2018 znašala v povprečju 8,2 %, v letu 2019 7,7 % in v letu 2020 7,2 %.

Pozitivni trendi gospodarskih gibanj se kažejo tudi na številu delovno aktivnih prebivalcev. Največ delovno aktivnih po krizi je bilo letos junija (874.566). Zadnji podatki kažejo, da je bilo v avgustu delovno aktivnih 872.448, kar je 24.545 oz. 2,9 % več kot avgusta 2017. V letošnjih prvih osmih mescih se je število delovno aktivnih glede na prejšnji mesec zmanjšalo samo v januarju in juliju, v vseh ostalih je naraščalo.

Slika: Delovno aktivno prebivalstvo, število in stopnja rasti, Slovenija

Vir: SURS

V Napovedniku zaposlovanja, ki ga izvaja ZRSZ, so delodajalci za obdobje druge polovice 2018 napovedali 3-odstotno rast števila zaposlenih. Najbolj spodbudne so napovedi v gradbeništvu (+10,4 %) in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (+8,1 %). Prav tako je rast zaposlenosti napovedana v vseh ostalih dejavnostih.

Glede na podatke Evropskega portala za zaposlitveno mobilnost – EURES bo v Sloveniji letos povečanje zaposlovanja prisotno v večini dejavnosti. Zaradi najemanja delovne sile bo povečanje še vedno izrazito v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, opaznejša rast bo tudi v gradbeništvu na področju strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti, v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih, v prometu in skladiščenju, gostinstvu, v predelovalnih dejavnostih. Najbolj iskani bodo inženirji in tehniki strojništva ali elektrotehnike, zdravniki specialisti, strokovnjaki za zdravstveno nego, programerji in razvijalci aplikacij, delavci v gostinstvu (kuharji in natakarji), gradbeni delavci in drugi poklici za neindustrijski način dela (zidar, betoner, tesar, monter, livar, varilec, orodjar, strugar,

mehanic, elektroinstalater, elektromehanic, mesar), vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev ter upravljavci strojev za zemeljska dela.

Povečanje zaposlovanja predvideva tudi CEDEFOP, in sicer se bo po njihovih napovedih do leta 2025 v Sloveniji zaposlovanje predvsem okrepilo v poslovnih in drugih storitvah, v manjši meri bo poraslo tudi v gradbeništvu, distribuciji in transportu. Zaposlenost bo sicer glede na njihove projekcije upadala v proizvodnih dejavnostih, a v manjši meri kot v obdobju 2008–2013.

Makroekonomske napovedi za naslednja leta predvidevajo umirjanje gospodarske rasti, kar bo vplivalo tudi na umirjanje rasti zaposlenosti. Na umiritev zaposlovanja bodo vse bolj vplivale tudi neugodne demografske razmere (staranje prebivalstva) ter pomanjkanje usposobljene delovne sile. Brezposelnost se bo v prihajajočem obdobju še vedno zniževala, vendar počasneje kot v zadnjih dveh letih.

3 Registrirana brezposelnost

V skladu s pozitivnimi napovedmi gospodarskega gibanja v prihajajočem obdobju, **je poleg rasti zaposlenosti napovedano tudi zmanjšanje brezposelnosti**. Po napovedih UMAR-ja se bo povprečno število registriranih brezposelnih oseb v letošnjem letu gibalo okoli 78,5 tisoč, v letu 2019 okoli 73,9 tisoč in v letu 2020 okoli 69,3 tisoč registriranih brezposelnih oseb. Skladno s tem se bosta do leta 2020 **znižali tudi stopnja registrirane brezposelnosti**, in sicer na 7,2 % **ter stopnja anketne brezposelnosti** na 4,4 %.

Letos ostaja rast zaposlenosti še vedno visoka, v prihodnjih letih pa se bo zaradi nižje gospodarske rasti in vse bolj neugodnih demografskih gibanj umirila. Število registriranih brezposelnih se bo v obdobju 2018 – 2020 nadalje zmanjševalo, a počasneje kot v preteklem obdobju. K nadaljnjemu zmanjševanju bodo poleg rasti povpraševanja prispevali tudi demografski dejavniki, in sicer prehodi iz brezposelnosti v upokojitev in v zaposlitev zaradi njihovega nadomeščanja.

Gospodarska kriza v letu 2008 in njen drugi vrh v letu 2013 sta povzročila porast števila brezposelnih. V januarju 2014 je število brezposelnih doseglo najvišjo točko, ko je bilo brez zaposlitve 129.843 oseb. Od leta 2014 naprej govorimo o okrevanju gospodarstva in s tem tudi o boljših razmerah na trgu dela. V letu 2015 se je število brezposelnih hitro zmanjševalo, upad je bil še večji v letih 2016 in 2017.

Zmanjševanje števila brezposelnih se je nadaljevalo tudi v letošnjem letu, ko je število brezposelnih septembra letos doseglo najnižjo točko od začetka krize (73.781 brezposelnih). Povprečno število registriranih brezposelnih se je v obdobju januar – september v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta znižalo za 12,6 %. Do konca leta bo zaradi prijav iskalcev prve zaposlitve, sezonskih dejavnikov in izteka zaposlitve za določen čas število še lahko naraščalo, vseeno pa glede na obete pričakujemo nadaljnje postopno zmanjševanje brezposelnosti.

Preglednica: Gibanje registrirane brezposelnosti

Leto/ obdobje	Registrirana brezposelnost		Indeks na predhodno obdobje		Stopnja registrirane brezposelnosti, povprečje (v %)**
	Konec obdobja	Povprečje obdobja	Konec obdobja	Povprečje obdobja	
2009	96.672	86.354	145,9	136,6	9,1
2010	110.021	100.504	113,8	116,4	10,7
2011	112.754	110.692	102,5	110,1	11,8
2012	118.061	110.183	104,7	99,5	12,0
2013	124.015	119.827	105,0	108,8	13,1
2014	119.458	120.109	96,3	100,2	13,1
2015	113.076	112.726	94,7	93,9	12,3
2016	99.615	103.152	88,1	91,5	11,2
2017	85.060	88.648	85,4	85,9	9,6
I-IX 2018*	73.781	78.980	91,1	87,4	8,4

* Podatki za leto 2018 predstavljajo stanje september 2018 ali za obdobje januar – september 2018. Pri medletnih primerjavah je uporabljeno ustrezno obdobje ali stanje preteklega leta. Izjema je povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, kjer je podatek za obdobje januar – avgust 2018.

** Vir podatkov o stopnji registrirane brezposelnosti je z julijem 2017 Zavod RS za zaposlovanje, pred tem pa SURS (SRDAP).

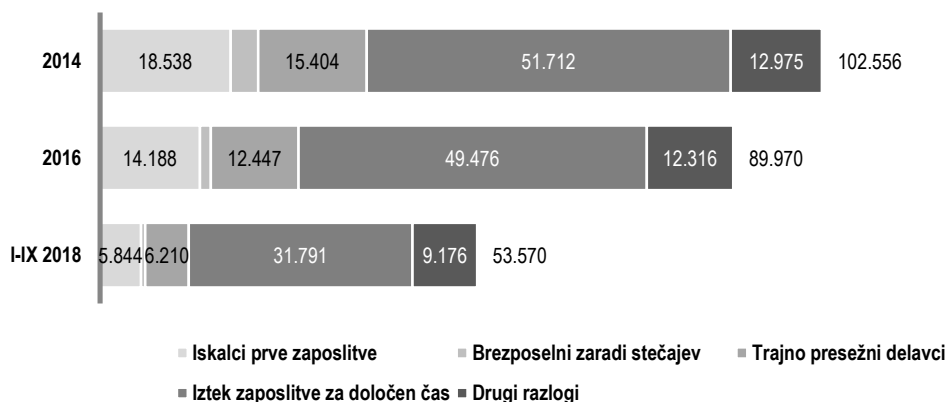
3.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih

Ob nadaljnjem zmanjševanju števila registriranih brezposelnih oseb pričakujemo v prihajajočem obdobju agregatno nižji priliv na letni ravni, predvsem zaradi demografskih sprememb. Generacije, ki vstopajo na trg dela, so iz leta v leto manjše, poleg tega bo v prihodnjih letih veliko tudi prehodov v upokožitev zaradi staranja prebivalstva. Tako bodo mladi v večjem deležu neposredno prehajali iz šol v zaposlitev.

Hitro zniževanje števila brezposelnih je povzročilo, da v evidenci ostajajo brezposelni, ki so zaradi določenih omejitev težje zaposljivi oz. so zaposljivi ob dodatni/poglobljeni podpori. V letošnjem letu so bile odjave iz evidence brezposelnih v obdobju januar - september za 15,4 % nižje kot v enakem obdobju lani. Vse bolj omejena ponudba na trgu dela povzroča, da se zaposlujejo tisti, ki do sedaj niso aktivno iskali zaposlitve in tuji državljanji, zaradi česar beležimo manj odjav kot lansko leto. V prihajajočem obdobju pričakujemo porast odjav iz brezposelnosti zaradi prehodov v neaktivnost, predvsem v upokožitev.

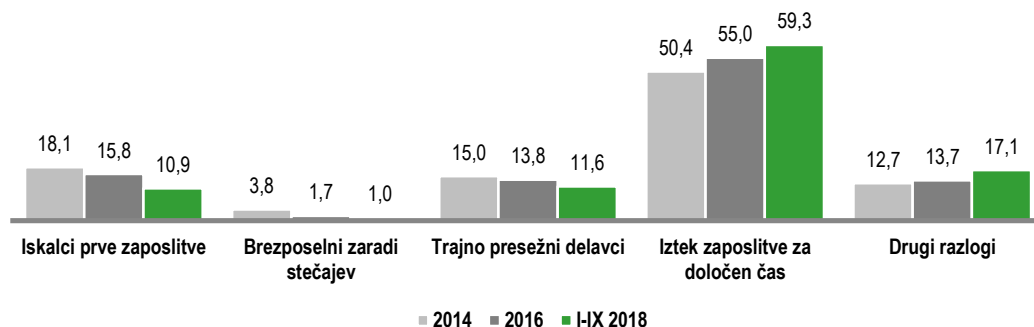
Dinamiko trga dela opredeljujejo prijave in odjave iz evidence brezposelnih. Večji obseg tokov v in z brezposelnosti kaže na večjo fleksibilnost na trgu dela. Večje število prijav in odjav se praviloma odraža v krajšem času brezposelnosti, presežek prijav pa, četudi kratkoročno, lahko skrajša povprečni čas brezposelnosti, dolgoročno vpliva na poslabšanje strukture brezposelnosti.

Slika: Prijave v registrirano brezposelnost glede na vzrok prijave

Prijave v brezposelnost so se močno povečale v letu 2009 – v prvem letu gospodarske krize, in sicer kar za 61,7 % glede na leto 2008. V letu 2011 je številka ponovno padla pod 100 tisoč, vendar v letu 2012 in 2013 ponovno narasla kot posledica drugega vrha gospodarske krize. Po letu 2015 je število prijav začelo znatno upadati - v letu 2016 že manj kot 90 tisoč. V letošnjem obdobju januar – september se je prijavilo 53 tisoč oseb, kar je, glede na primerljivo obdobje leta 2017, za 7,8 % manj. V letošnjih devetih mesecih se je glede na primerljivo obdobje lani povečalo število prijav zaradi izgube zaposlitve za določen čas in predstavlja že skoraj 60 % od vseh prijav. Še naprej pa se zmanjšujejo prijave brezposelnih zaradi stečaja in trajnih presežkov ter iskalcev prve zaposlitve.

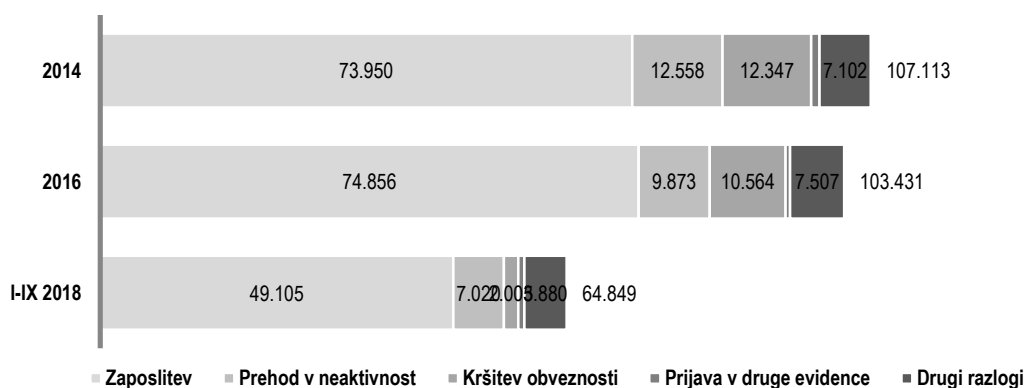
Slika: Struktura prijav v registrirano brezposelnost, v %

Kot posledica ugodnih gospodarskih gibanj, so tudi razmere na trgu dela ugodne, vendar kljub temu vse večje deleže med brezposelnimi osebami predstavljajo ranljive skupine (starejši, dolgotrajno brezposelni, nizko izobraženi).

Po priporočilih Evropske komisije in OECD se bo potrebno v prihodnje še bolj orientirati na starejšo populacijo (55 do 64 let) in povečati stopnjo zaposlenosti te skupine, kar se že izvaja tudi s pomočjo interventnega zakona o zaposlovanju starejših oseb (oprostitvev plačila prispevkov) in nekaterih operacij v okviru ukrepov APZ.

Odjave iz registrirane brezposelnosti po vzroku odjave

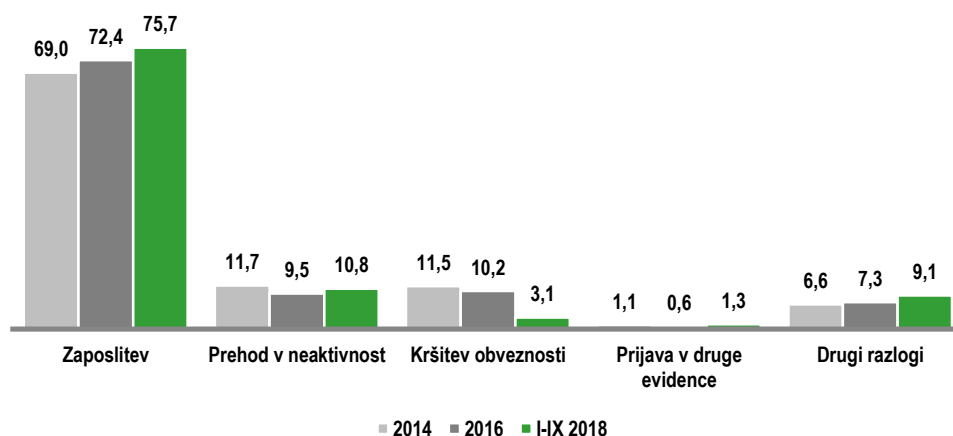

Odjave iz brezposelnosti so se v zadnjih letih povečevale, vrh so dosegle v letu 2014, ko so se gospodarske razmere v Sloveniji začele izboljševati (107.113), po letu 2016 pa se število odjav iz evidence brezposelnih zmanjšuje kot posledica manjšega priliva novih brezposelnih in več težav pri zaposlovanju preostale skupine, ki rabijo več pomoči oz. bolj poglobljeno podporo pri iskanju nove zaposlitve.

Kljub manjšemu številu zaposlitev se delež zaposlitev v skupnem odlivu vseeno povečuje, in v obdobju januar – september 2018 znaša 75,7 % (v enakem obdobju lani je ta delež znašal 71,8 %). V prvih devetih mesecih letos se je zaposlilo 49.105 brezposelnih, kar je sicer za 10,8 % manj kot v primerljivem obdobju lani. V prihodnjih letih pričakujemo povečanje odjav zaradi neaktivnosti, predvsem zaradi upokojitev.

Največji delež odjav iz brezposelnosti predstavljajo torej zaposlitve oziroma samozaposlitve (75,7 %). Drugo največjo skupino, 10,8 % odjav oz. 7.020 oseb, predstavljajo brezposelni, ki so se odjavili zaradi neaktivnosti - najpogostejši razlogi so upokojitev, starševsko nadomestilo ter vključitev v redno šolanje. V letu 2018 se je znatno zmanjšal delež odjav tistih, ki jih je Zavod odjavil zaradi kršitev obveznosti (npr. ni na razpolago za zaposlitev, zavrnitev zaposlitve ali vključitve v APZ, kršitve obveznosti idr.). V obdobju januar – september 2018 je ta delež znašal 3,1 % vseh odjav, v primerljivem obdobju lani pa 10,8 %.

Slika: Struktura odjav iz registrirane brezposelnosti, v %

V času ugodnih razmer na trgu dela, ko ni večjih prijav v brezposelnost, se praviloma hitreje zaposlujejo osebe z manj ovirami za zaposlitev: mladi, krajši čas brezposelni, osebe, ki imajo vsaj poklicno izobrazbo ali višjo, z delovnimi izkušnjami. Na drugi strani je zaposlovanje ranljivih skupin tako v veliki meri odvisno tudi od možnosti vključevanja v programe APZ ter v skladu s strategijo Zavoda 2020 tudi s pomočjo storitev, usmerjenih na posameznika in njegove prepoznane potrebe za čimprejšnji vstop na trg dela.

3.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti

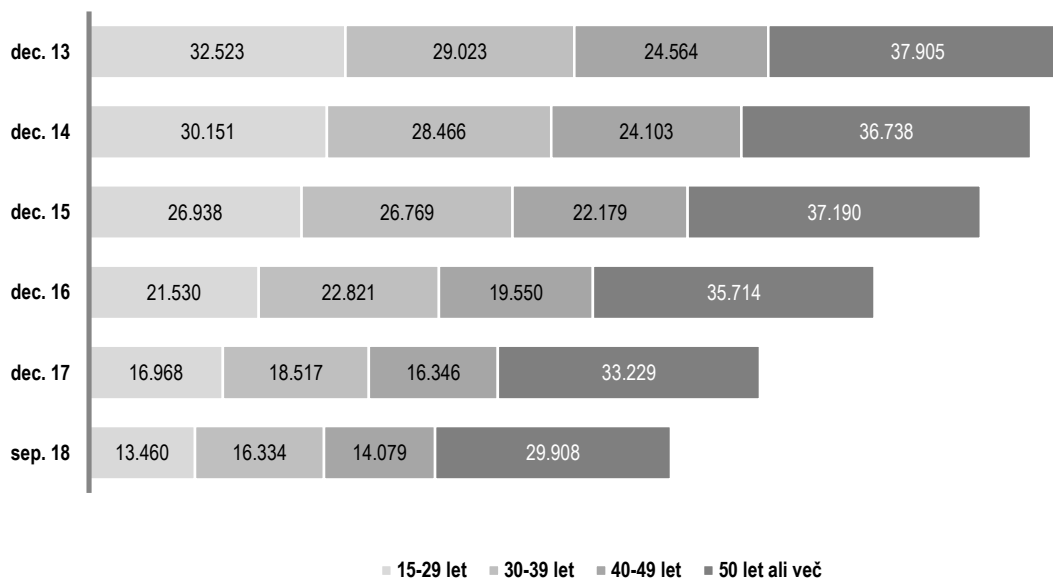
Največji izziv za Zavod predstavljajo naslednji vidiki brezposelnosti: brezposelnost starejših, brezposelnost nizko izobraženih in dolgotrajna brezposelnost ter brezposelnost mladih.

Pogosto brezposelne na trgu dela ovirajo tudi kombinacije različnih omejitev. V prihodnjem obdobju lahko na trgu dela v Sloveniji pričakujemo primanjkljaj delovne sile predvsem zaradi strukturnih neskladij in demografskih sprememb. Zato je ključno, da se v čim večji meri uskladi ponudbo in povpraševanje na trgu dela oz. se v delovno aktivnost vključi tudi ranljive skupine na trgu dela.

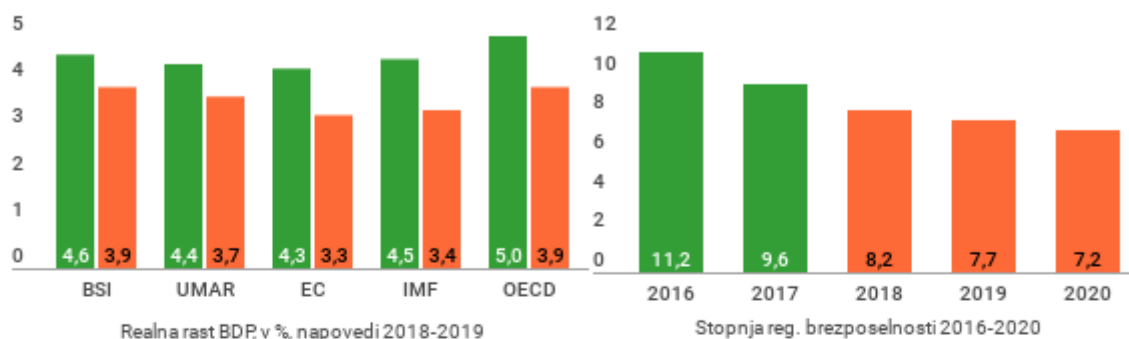
Gospodarska gibanja zadnjih let so povzročila korenite spremembe v strukturi brezposelnosti in na slovenskem trgu dela na splošno. Zaradi zloma nekaterih večjih podjetij se je skrčila zaposlenost v delovno intenzivnih panogah, zlasti v gradbeništvu in v manjši meri predelovalnih dejavnostih. Velik priliv brezposelnih oseb iz teh dejavnosti, večinoma starejših in z nižjo izobrazbo, je ključno vplival na strukturo brezposelnosti predvsem zaradi povečanega priliva težje zaposljivih brezposelnih, ki so za delodajalce manj zanimivi. V drugi fazi krize se je kot posledica javnofinančne konsolidacije zmanjšala delovna aktivnost tudi v storitvenih dejavnostih.

Trg dela v zadnjih letih doživlja bistvene spremembe. Nestabilnost zaposlitev in nenehno prilagajanje znanj pomeni velik izziv tako za posameznika kot za družbo. Ključna vloga Zavoda bo opolnomočenje iskalcev zaposlitve pri različnih prehodih na trgu dela (iz izobraževanja na trg dela, iz brezposelnosti v zaposlitev oziroma med različnimi zaposlitvami). Med brezposelnimi z več težavami pri zaposlovanju so starejši (stari 50 let ali več), dolgotrajno brezposelni, brezposelni brez izobrazbe, invalidi, osebe z zdravstvenimi oz. drugimi omejitvami in mladi (15–29 let).

Slika: Registrirane brezposelne osebe po starosti

TRG DELA 2018-2020

REGISTRIRANA BREZPOSELNOST, SEP. 2018

73.781 registriranih brezposelnih oseb

31,1 % nizko izobraženih

40,5 % starejših (50 let ali več)

53,0 % dolgotrajno brezposelnih

Priporočila

- Nadaljnje izvajanje **poglobljenih individualnih obravnav dolgotrajno brezposelnih** za njihovo hitrejšo (re)integracijo na trg dela.
- Izvajanje ukrepov za **večjo participacijo starejših** na trgu dela (ukrepi APZ, spodbude delodajalcem pri zaposlovanju starejših, prilagajanje podjetij starejšim ipd.).
- Promocija **vseživljenjskega učenja** z namenom povečanja zaposlitvenih možnosti.
- Nadaljnje **vključevanje ranljivih skupin v programe APZ** z namenom dviga zaposljivosti in zaposlenosti, zmanjšanja št. brezposelnih ter odprave strukturne brezposelnosti.
- **Sodelovanje ZRSZ z drugimi deležniki** na trgu dela (delodajalci, CSD, izobr. ustanove, zaposlitvene agencije, NVO ipd.) za hitrejšo vključevanje ranljivih skupin na trg dela.

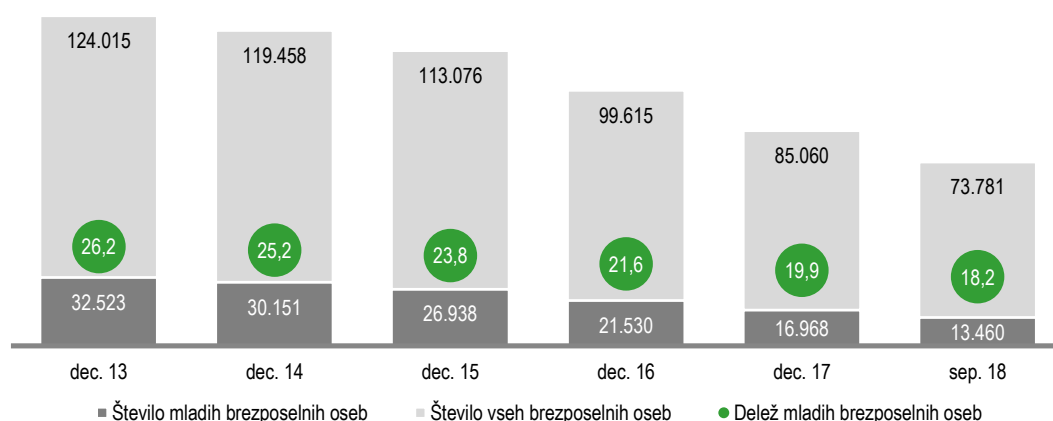
Viri: BSI, EC, IMF, OECD, MDDSZ, UMAR, ZRSZ

3.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost

Uspešnost mladih (15–29 let) pri prvem vključevanju na trg dela oz. iskanju po zaključku šolanja je izrednega pomena za nadaljnji razvoj karijerne poti. Z vidika družbe je hitro vključevanje na trg dela pomembno predvsem v izogib izgubi potenciala znanja in kot povračilo investicije, ki jih država vложи v izobraževanje posameznika, še posebej, če je to izobraževanje dolgotrajno (terciarna izobrazba). Daljši čas izobraževanja pomeni več sredstev, ki jih država nameni za njegovo izobraževanje, zato je toliko večja izguba potenciala mladih, če se po končanem šolanju v doglednem času ne zaposlijo svoji izobrazbi primerno.

Mladi so sicer med najbolj ogroženimi skupinami na trgu dela, saj na tega šele vstopajo in pogosto zaradi pomanjkanja (formalnih) izkušenj težko najdejo ustrezno zaposlitev, poleg tega pa pogosto delajo v prekarnih oz. fleksibilnih zaposlitvah, zato so ob nastopu krize običajno prvi, ki izgubijo zaposlitev. Z začetkom krize leta 2009 so začeli v brezposelnost prehajati starejši, zato se je delež brezposelnih mladih zmanjševal, čeprav je število vztrajalo na ravni okoli 27 tisoč. Do visokega porasta mladinske brezposelnosti je prišlo leta 2013, ko ni prišlo do pričakovanega sezonskega zniževanja brezposelnosti mladih, in je zaradi novih prijav proti koncu leta število brezposelnih mladih naraslo na prek 31 tisoč ter v januarju 2014 doseglo najvišjo točko s skoraj 34 tisoč brezposelnimi. Pozitiven obrat se je začel nakazovati v marcu 2014 in z izjemo sezonskih porastov (oktober – januar) v zadnjih štirih letih sicer opažamo znatno nižanje števila in deleža mladinske brezposelnosti. V letu 2014 so se razmere na trgu dela stabilizirale, tako skupno število delovno aktivnih kot tudi mladih je poraslo za 0,5 %. Število brezposelnih oseb je začelo padati, nadpovprečno se je zmanjševalo tudi število brezposelnih mladih: do konca decembra 2016 se je skupno število zmanjšalo za 19,7 %, mladih pa za 33,8 %. Konec septembra letos je bilo prijavljenih pri Zavodu 13.460 mladih, kar predstavlja manj kot petino (18,0 %) skupne brezposelnosti, in 7,7 % zmanjšanje v primerjavi z lanskim septembrom. Upadanje brezposelnosti odraža okrevanje gospodarstva in več delovnih mest ter priložnosti za zaposlitev, obenem pa tudi manjše generacije mladih, ki zaključujejo šolanje in se vključujejo na trg dela.

Slika: Število in delež mladih brezposelnih, stanje konec leta

Gibanja na trgu dela v veliki meri sooblikujejo demografski trendi oziroma staranje prebivalstva. Zaradi slednjega se zmanjšuje delovno sposobno prebivalstvo, kar se odraža v porastu izdatkov za pokojnine, spremenjenem vzorcu potrošnje in naraščajočem tveganju revščine. Zaradi navedenih tveganj se pojavljajo iniciative za čim kasnejši odhod s trga dela, podaljševanje delovne dobe, zaostrovanje pogojev za upokojitev in spodbude za zadrževanje starejših na delovnih mestih. V

obdobju od 2009 do 2013 je bilo na splošno vsako leto manj delovno aktivnih, šele konec leta 2014 jih je bilo več kot leto prej. Pri starejših delovno aktivnih beležimo drugačna gibanja; kriza je sicer delno vplivala na njihovo število, zmanjšalo se je v letih 2009, 2010 ter 2012, v vseh ostalih letih pa je njihovo število naraščalo in posledično beležimo znatno naraščanje deleža starejših med delovno aktivnimi, kar lahko pripišemo tudi poostrenim pogojem za upokojitev in daljšemu zadrževanju na trgu dela. Zaradi navedenega beležimo visok porast delovno aktivnih med najstarejšimi starostnimi skupinami (60+). Ključnega pomena za starejše na trgu dela je tako ravnotežje med zakonsko zaščiteno že zaposlenih, prilagajanjem delovnih pogojev starejšim ter spodbujanjem reintegracije brezposelnih starejših na trg dela.

Starejši brezposelni na trgu dela predstavljajo ranljivo skupino, v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami brezposelnih imajo še dodatne ovire, saj so pri zaposlovanju zaznamovani s starostjo, pogosto slabšo izobrazbo, manjšo fleksibilnostjo, zaradi večje prisotnosti zdravstvenih težav in invalidnosti (več kot četrtnina starejših brezposelnih ima status invalidne osebe) pa se jim pripisuje tudi nižja produktivnost. V veliki meri so starejši izpostavljeni tudi dolgotrajni brezposelnosti (dolgotrajno brezposelni predstavljajo približno dve tretjini brezposelnih starejših). Navedeni dejavniki jim otežujejo povratek na trg dela, medtem ko starejši zaposleni delavci pogosto ne pridobivajo več ustreznih veščin in znanj za ohranjanje zaposlitve, delajo na za njih neustreznih delovnih mestih ipd. Dodatna oteževalna okoliščina pri zaposlovanju starejših je nižanje izobrazbene ravni med starejšimi. Med slednjimi namreč prevladujejo osebe, ki imajo največ osnovnošolsko oziroma srednjo poklicno izobrazbo, čeprav zadnja leta med starejše brezposelne prehajajo višje izobraženi, kar ta trend spreminja v prid srednji štiriletni in višji izobrazbi. Trg dela vse bolj opredeljujejo poglobljena strukturna neskladja na trgu predvsem pri delovnih mestih, ki zahtevajo srednjo poklicno izobrazbo. Trg dela že sedaj zapuščajo osebe z ustreznimi kompetencami, priliva mladih, ki bi zapolnili ta delovna mesta, pa ni, kar se lahko negativno odrazi na razvoju slovenskega gospodarstva.

V času krize (2008–2014) se je največ starejših prijavilo na Zavod leta 2010, na kar je med drugim vplivalo številčnejše prijavljanje tistih oseb, ki so se želele upokojiti pod ugodnejšimi pogoji. Nato je število starejših brezposelnih naraščalo vse do leta 2012, do najvišje točke z 41.230 starejših brezposelnih v januarju 2013. V nadaljevanju pa beležimo rahlo upadanje, ki deloma odraža ugodne gospodarske trende, deloma pa prehode v neaktivnost.

Starejše brezposelne osebe (50 let ali več), 2013–2018

Leto/ obdobje	Ø 2013	Ø 2014	Ø 2015	Ø 2016	Ø 2017	I-IX 2018
50 let ali več, skupaj	38.939	37.304	36.724	36.500	34.270	31.963
delež med vsemi BO, v %	32,5	31,1	32,6	35,4	38,7	40,5
50 do 54 let	16.205	15.675	14.873	13.366	11.300	9.773
55 do 59 let	19.174	17.495	16.482	16.912	15.957	14.790
60 let ali več	3.560	4.134	5.009	6.222	7.013	7.400
starejši dolgotrajno brezposelni	23.927	25.164	24.604	24.169	22.606	20.930
delež med vsemi DBO, v %	43,2	42,0	41,2	43,9	48,0	50,9
starejši nizko izobraženi	13.301	12.744	12.472	12.216	11.443	10.467
delež med vsemi nizko izobraženimi, v %	39,3	37,7	38,7	40,5	42,9	42,8

Brezposelnost starejših je v primerjavi z gibanjem celotne brezposelnosti manj izrazita v letih, ko brezposelnost hitro narašča, kar je bilo opazno v obdobju krize 2008–2014. V obdobju konjunktore, ko se brezposelnost zmanjšuje in se hitreje zaposlujejo mlajši iskalci zaposlitve, pa problematika brezposelnosti starejših prihaja bolj do izraza. Deleži starejših brezposelnih oseb v strukturi celotne

brezposelnosti so se v zadnjih letih konstantno povečevali. Število brezposelnih starejših se namreč v primerjavi z ostalimi brezposelnimi zmanjšuje počasneje. V zadnjih dveh letih, predvsem v letu 2016, beležimo večji porast deleža starejših; v letu 2016 je skupna brezposelnost namreč padla kar za 11,9 %, čemur padec brezposelnosti starejših ne sledi (zmanjšala se je le za 4,0 %). V letošnjem septembru je bilo med brezposelnimi 29.908 oseb, starih 50 let ali več, kar predstavlja 40,5 % celotne registrirane brezposelnosti.

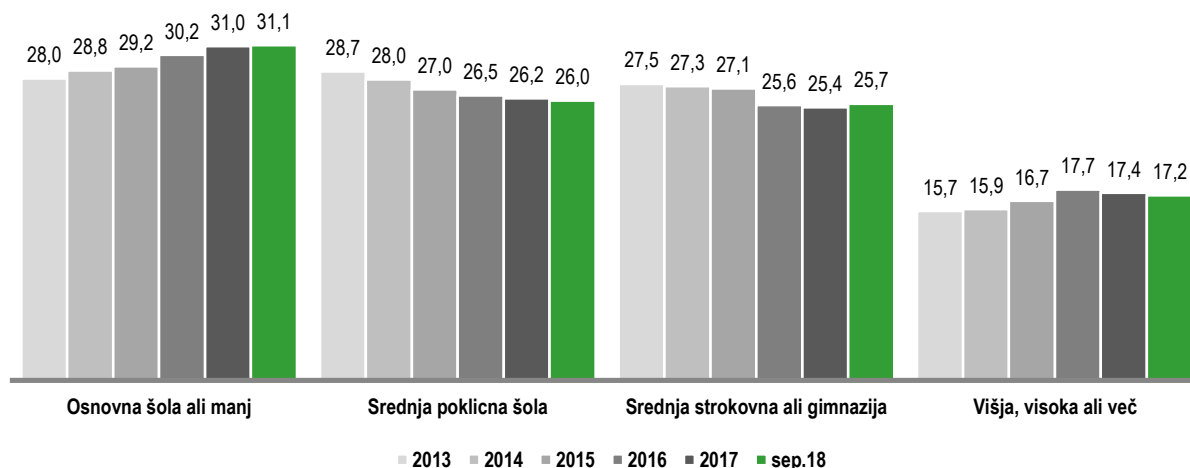
3.2.2 Brezposelnost nizko izobraženih

Nizko izobražene so osebe, ki imajo samo dokončano osnovno šolo ali manj. Z nizko izobrazbo je precej omejen tudi nabor poklicev, ki jih oseba lahko opravlja, zaradi česar je včasih težko izbrati nov poklicni cilj. Dodatno oviro pri zaposlovanju predstavlja tudi to, da se nizko izobraženi praviloma zaposlujejo na delovnih mestih s težjimi delovnimi pogoji, kjer imajo prednost mlajši iskalci, medtem ko je nizka izobrazba pogostejša med starejšimi, ki težje opravljajo fizična dela. Problematiko zaposlovanja nizko kvalificiranih delavcev in vse manjše število delovnih mest, ki so jim na voljo, potrjujejo tudi podatki o zadnjem poklicu, ki so ga brezposelni opravljali pred prijavo pri Zavodu. Med 10 najpogostejših poklicev nizko izobraženih brezposelnih so se letos septembra uvrstili sledeči:

- Delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih
- Čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah
- Drugi delavci za preprosta dela
- Natararji
- Pometači ipd.
- Delavci za preprosta dela pri nizkih gradnjah
- Kuhinjski pomočniki
- Skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo
- Vozniki osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil
- Prodajalci

Vključevanje nizko izobraženih na trg dela je praviloma težje kot za ostale skupine brezposelnih. V zadnjem desetletju se je namreč število delovno aktivnih z osnovnošolsko izobrazbo skoraj razpolovilo predvsem na račun porasta delovno aktivnih s terciarno izobrazbo. Nizko izobraženi praviloma zaposlitev iščejo dlje; brezposelni z vsaj poklicno izobrazbo so bili v letošnjem septembru v povprečju brezposelni 27,5 meseca, nizko izobraženi pa točno eno leto več, in sicer 39,5 mesecev.

Slika: Brezposelni po doseženi ravni izobrazbe, stanje konec leta

Zaposlovanje mladih

Zmanjševanje brezposelnosti mladih je ena izmed glavnih prioritete skupne evropske strategije zaposlovanja v okviru Jamstva za mlade. Cilji ukrepa so izboljšanje prehoda iz izobraževanja v zaposlitev, hitrejša aktivacija mladih brezposelnih in zmanjšanje števila le-teh. V obdobju 2016 – 2020 so ukrepi jamstva za mlade usmerjeni predvsem k tistim skupinam mladih, ki dejansko potrebujejo pomoč pri vstopu na trg dela: mladi brez izobrazbe, iskalci prve zaposlitve, mlade ženske s terciarno izobrazbo in dolgotrajno brezposelni mladi.

Zaposlovanje starejših

Stopnja zaposlenosti starejših oseb je v Sloveniji med najnižimi v EU. Mednarodna priporočila grejo v smeri pokojninske reforme, ki bi dvignila starostno omejitev za upokojitev in tako pripomogla k večji participaciji starejših na trgu dela. Slovenija skuša z različnimi ukrepi starejše zadržati na trgu dela: ukrepi APZ, namenjeni vključevanju starejšim, interventni zakon o zaposlovanju starejših (oprostitev plačila prispevkov za delodajalca, ki zaposli starejšo osebo), spodbude za starejše, ki kljub izpolnitvi pogojev za upokojitev ostanejo na delovnem mestu (20 % pokojnine pri plači), z novjšimi ukrepi pa se predvsem spodbuja prilagajanja podjetij starejšim zaposlenim. Pri prehodu starejših iz brezposelnosti v zaposlitev je načeloma potrebna bolj poglobljena oz. dodatna podpora in praviloma tudi pridobitev dodatnih kompetenc. Vse bolj se poudarja tudi vseživljenjsko učenje, ki bi povečalo zaposljivost starejših oseb.

Zaposlovanje nizko izobraženih

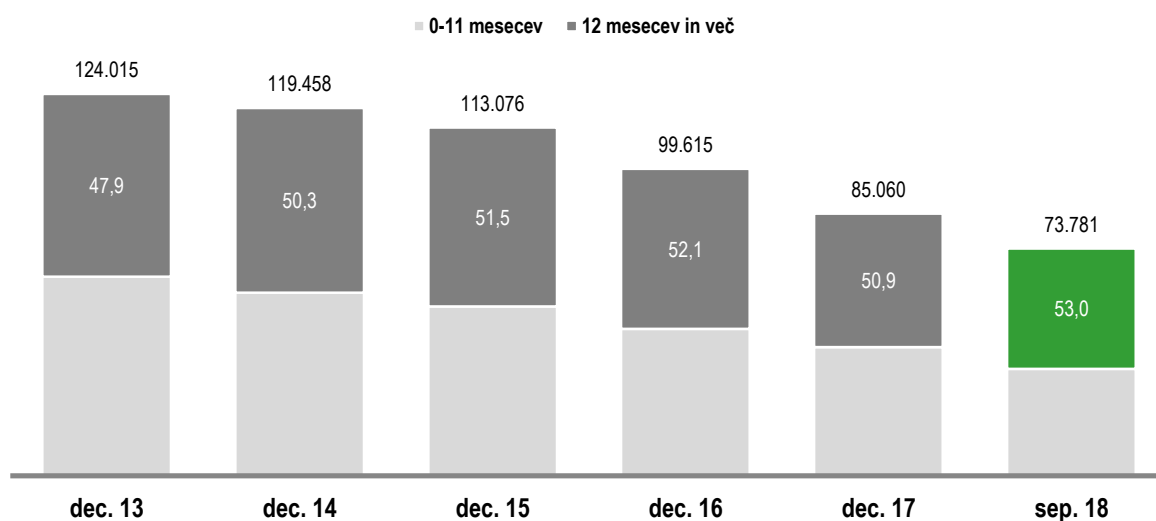
Že samo pomanjkanje veščin in znanj nizko izobraženih brezposelnih oseb se praviloma povezuje še z dolgotrajno brezposelnostjo, kar vpliva na to, da so nizko izobraženi v primerjavi z osebami, ki imajo vsaj poklicno izobrazbo, bistveno dlje časa brez zaposlitve. Vse to kaže na potrebnost vključevanja nizko izobraženih v nadaljevanje izobraževanja, vseživljenjsko učenje in na drugi strani vključevanje nizko izobraženih brezposelnih oseb v ukrepe APZ, predvsem v tiste, ki omogočajo pridobivanje novih znanj in kompetenc, kar bi bistveno povečalo možnosti zaposlovanja te skupine brezposelnih.

3.3 Dolgotrajna brezposelnost

Dolgotrajna brezposelnost je pomemben problem slovenskega trga dela. V prihodnjih letih lahko pričakujemo zmanjšanje števila dolgotrajno brezposelnih, vendar bo zmanjševanje števila slednjih počasnejše kot upad skupne brezposelnosti, zato bo delež dolgotrajno brezposelnih v prihajajočem obdobju naraščal.

Med dolgotrajno brezposelne uvrščamo tiste osebe, ki so na Zavodu prijavljene eno leto ali več, zlasti problematična pa je izrazito dolgotrajna brezposelnost, ko je posameznik brezposeln že 24 mesecev ali več, kar lahko predstavlja težavo z več vidikov: oseba izgublja stik s trgom dela, izgublja samozavest, in je vse manj socialno vključena.

Slika: Registrirano brezposelni po trajanju brezposelnosti ter delež dolgotrajno brezposelnih

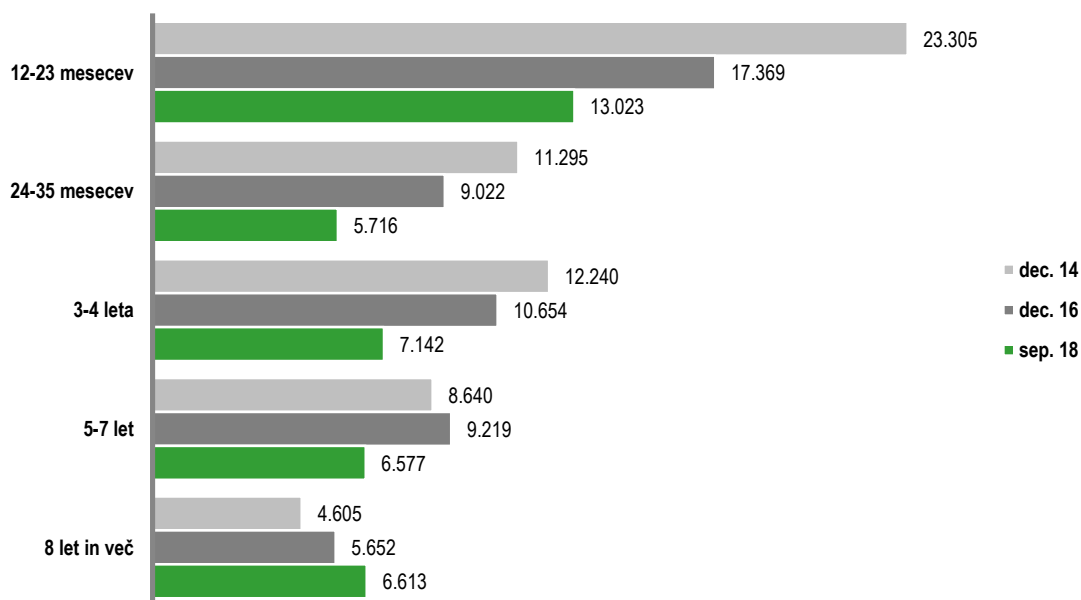

Že pred krizo je bila več kot polovica brezposelnih oseb dolgotrajno brezposelna; četudi je bilo povpraševanje po delavcih veliko, so se hitreje zaposlovale osebe, ki so bile krajši čas brezposelne, dolgotrajno brezposelni pa so ostajali prijavljeni pri Zavodu. Kriza je navidezno pozitivno vplivala na dolgotrajno brezposelnost, saj se je njihov delež zmanjšal, a je bilo to zmanjšanje predvsem posledica povečanih prijavi v evidenco novoprijavljenih brezposelnih oseb. Ko se je priliv umiril, je začel delež dolgotrajno brezposelnih ponovno naraščati, tovrsten trend beležimo od leta 2009 naprej. V zadnjih mesecih omenjenega leta so v dolgotrajno brezposelnost začele prehajati osebe, ki so zaposlitev zaradi npr. stečajev ali kot trajno presežni delavci izgubile v prvih mesecih krize leta 2008 in se v enem letu po prijavi na Zavodu niso uspele zaposliti. Konec leta 2009 je bilo dolgotrajno brezposelnih več kot 34 tisoč oseb, konca leta 2011 že več kot 56 tisoč oseb, do decembra 2012 pa se je zmanjšalo na nekaj manj kot 54 tisoč oseb. Ta upad pripisujemo brezposelnim, ki so na Zavod prijavljali konec leta 2010, da bi se kot registrirano brezposelni leta 2012 upokojili v skladu z določili starega pokojninskega zakona.

V zadnjih nekaj letih je število dolgotrajno brezposelnih naraščalo, konec leta 2014 jih je bilo več kot 60 tisoč. Skupno se je v obdobju od 2005–2014 delež dolgotrajno brezposelnih povečal za 7,2 odstotnih točk. Tudi v letošnjem letu ostaja delež dolgotrajno brezposelnih visok. Konec septembra

2018 je bilo med brezposelnimi 39.071 dolgotrajno brezposelnih, njihov delež je predstavljal 53,0 % skupne brezposelnosti.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po trajanju brezposelnosti

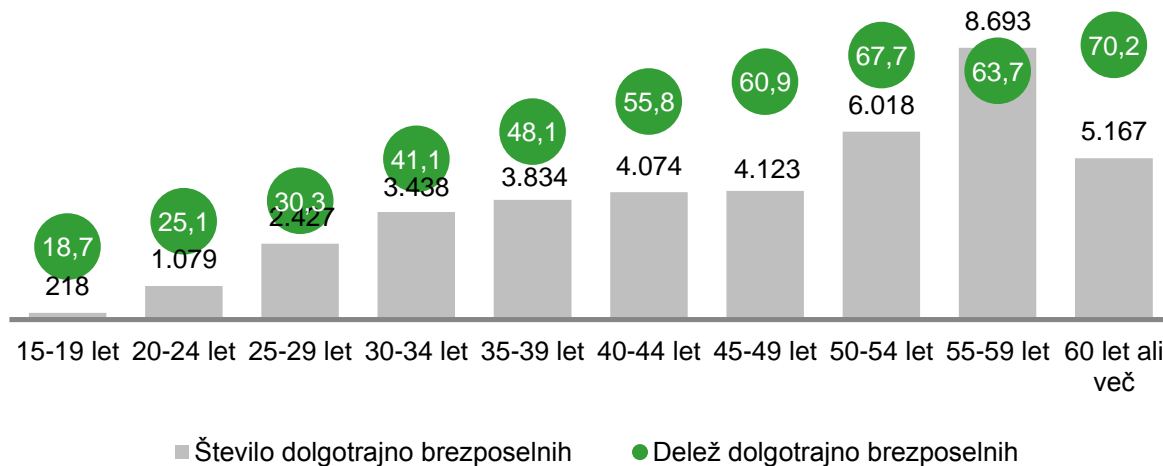

Večji del dolgotrajno brezposelnih predstavljajo izrazito dolgotrajno brezposelni, ki so v evidenco vpisani že vsaj 24 mesecev. Skupaj je bilo konec letošnjega septembra brezposelnih najmanj 2 leti že 26.048 oseb oz. 66,7 % vseh dolgotrajno brezposelnih.

V skupini dolgotrajno brezposelnih so še v posebej nezavidljivem položaju tisti, ki imajo še določene druge lastnosti, zaradi katerih so manj konkurenčni in jim otežujejo njihov vstop na trg dela: med dolgotrajno brezposelnimi je bilo septembra letos 11.271 (28,8 %) invalidov, 13.821 (35,4 %) z osnovnošolsko izobrazbo, 19.878 starejših (50,9 %) ter 3.724 mladih (9,5 %), poleg njih pa 5.356 (13,7 %) terciarno izobraženih, kar je predvsem problematično z vidika izgubljenih potencialov.

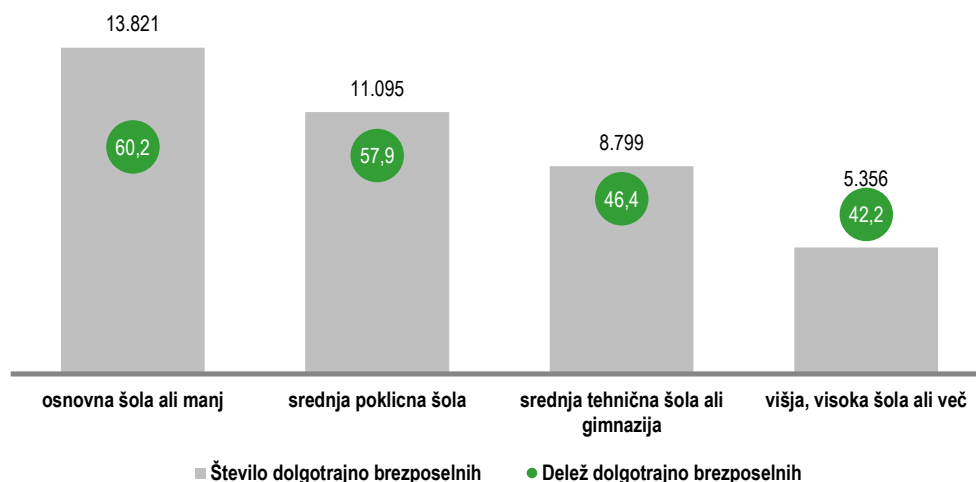
V skupnem pregledu je bilo septembra letos med brezposelnimi 53,0 % dolgotrajno brezposelnih, glede na starostne skupine pa je delež zelo različen. Najnižji je med mladimi, ki še niso dopolnili 20 let (18,7 %), potem pa praviloma v višjih starostnih razredih narašča. Vseeno je zaskrbljujoč relativno visok delež mlajših dolgotrajno brezposelnih, saj je med starimi od 25 do 29 let dolgotrajno brezposelna skoraj tretjina oseb. Pri starih od 35 let naprej so deleži dolgotrajno brezposelni zaskrbljujoče visoki. Med starimi 60 let ali več pa je dolgotrajno brezposelnih kar 70,2 % oseb. V primerjavi z lanskim septembrom se je delež dolgotrajno brezposelnih sicer zmanjšal v veliki večini starostnih kategorij.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po starosti ter njihov delež v starostnih razredih, v %, september 2018

Z višjo izobrazbeno ravno tudi znatno upadeta število in delež dolgotrajno brezposelnih. Med brezposelnimi z (ne)dokončano osnovnošolsko izobrazbo je tako skoraj dve tretjini (60,2 %) dolgotrajno brezposelnih, med tistimi s poklicno ali srednjo izobrazbo je dolgotrajno brezposelna dobra polovica, med brezposelnimi s terciarno izobrazbo pa je takšnih le še 42,2 %.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po ravni izobrazbe ter njihov delež na posamezni ravni, v %, september 2018

Čim hitrejša aktivacija dolgotrajno brezposelnih je nujna z vidika zagotavljanja delovne sile, ki jo ogrožajo pričakovane demografske spremembe oz. staranje prebivalstva. Z omogočanjem čim hitrejšega vključevanja na trg dela preprečimo tveganje odvisnosti od socialnih prejemkov zaradi brezposelnosti, hkrati pa lahko zagotovimo povračilo investicije, vložene v izobrazbo in usposabljanje. Za aktivacijo mladih in v še večji meri starejših dolgotrajno brezposelnih je potrebno vložiti veliko naporov, pogosto pa je potrebno tudi osveščati delodajalce o pozitivnih vidikih zaposlovanja teh težje zaposljivih oseb.

V februarju 2016 je Svet EU na pobudo EK izdal priporočila za integracijo dolgotrajno brezposelnih na trg dela, kjer se zagotavlja osebno prilagojeno svetovanje. Najkasneje v 18 mesecih po nastanku brezposelnosti se brezposelni osebi ponudi individualna ocena (možnost zaposljivosti, ovire za zaposlitev in pretekla prizadevanja na področju iskanja zaposlitve) ter priprava integracijskih zaposlitvenih načrtov. Na podlagi priporočil je ZRSZ izdelal **Strategijo dela z DBO**, ki vključuje **preventivne aktivnosti**, namenjene preprečevanju nastanka dolgotrajne brezposelnosti, **kurativne aktivnosti**, namenjene reševanju nastale situacije dolgotrajne brezposelnosti ter **aktivnosti, namenjene iskanju sistemskih rešitev in sodelovanju z drugimi deležniki na trgu dela** (delodajalci, CSD, NIJZ in drugimi nacionalnimi in lokalnimi institucijami), kamor sodi tudi kreiranje APZ ukrepov, glede na potrebe.

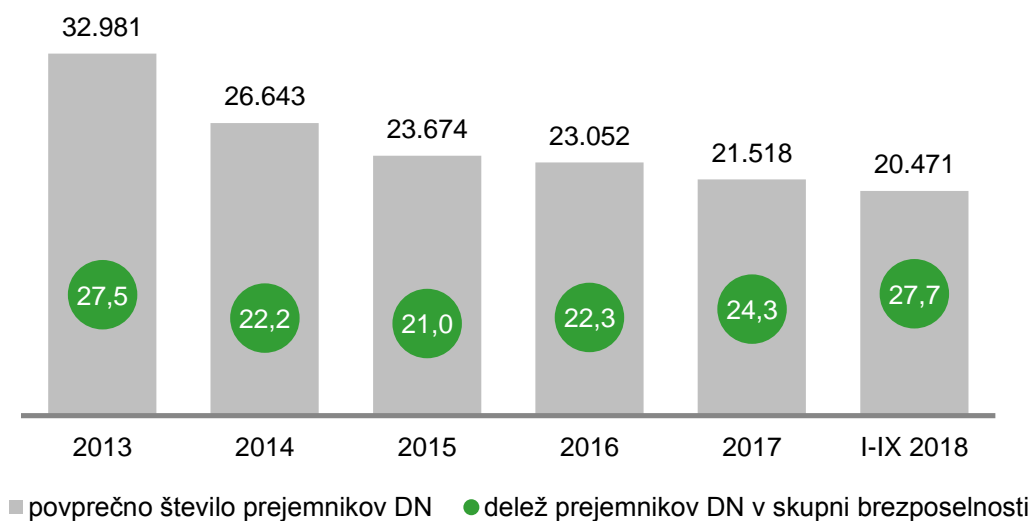
Kljub intenzivnemu delu z dolgotrajno brezposelnimi in visokem deležu med vključitvami v ukrepe aktivne politike zaposlovanja pa delež dolgotrajno brezposelnih v skupni brezposelnosti še vedno ostaja visok.

4 Denarni prejemki brezposelnih oseb

S poglobljanjem gospodarske krize je skladno z naraščanjem brezposelnosti naraščalo tudi število upravičencev do denarnega nadomestila. V letu 2008, tik pred gospodarsko krizo, je bilo prejemnikov v povprečju 14.166, v naslednjem letu pa je njihovo število naraslo že na 27.346. Po letu 2012 je število prejemnikov denarnega nadomestila začelo upadati. V letošnjih devetih mesecih beležimo povprečno 20.471 prejemnikov, kar je še vedno precej več kot v letih pred krizo. Denarno socialno pomoč v letošnjem letu prejema povprečno 32.486 brezposelnih oseb.

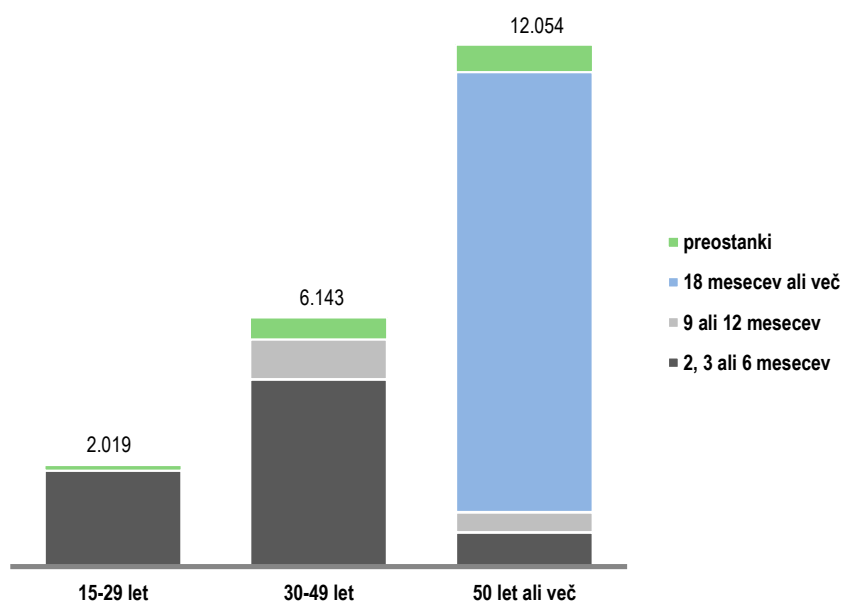
Število upravičencev do denarnega nadomestila (v nadaljevanju DN) je začelo naraščati z začetkom krize, na porast števila upravičencev DN pa so vplivale tudi zakonodajne spremembe, kot so pokojninska reforma in različni ukrepi za konsolidacijo javnih financ. Pomembnejša porasta izplačil DN sta bila zabeležena konec leta 2010 in v manjšem obsegu leta 2012 predvsem zaradi strahu pred zaostrenimi upokojitvenimi pogoji, ki jih je predvidevala nova zakonodaja. V obdobju od začetka krize je tako Zavod največ DN izplačal februarja 2011 (40.207) ter januarja 2013 (40.274), kar sta tudi edina meseca, ko je bilo izplačil več kot 40 tisoč.

Slika: Prejemniki denarnega nadomestila

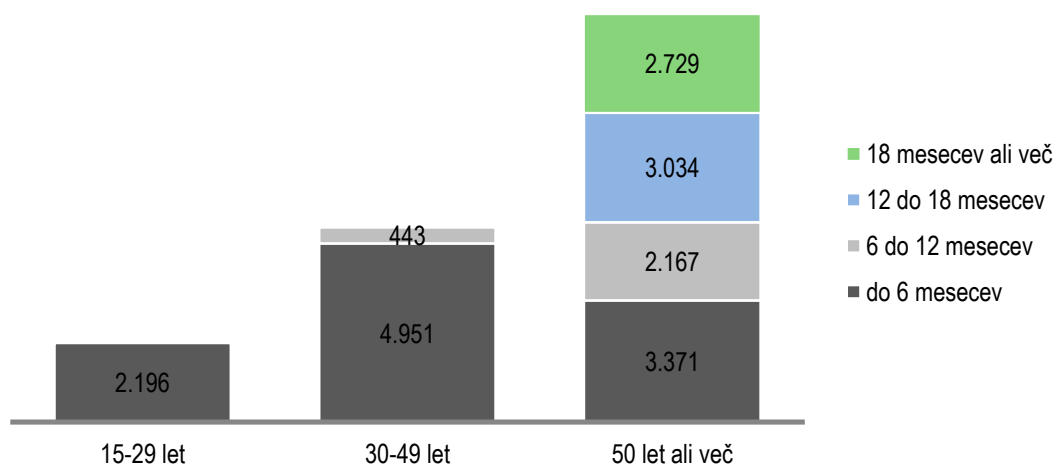
Na letni ravni beležimo skok prejemnikov DN v začetku leta zaradi izteka pogodb o zaposlitvi za določen čas ob koncu prejšnjega leta, zmanjševanje do jeseni, ko pa število izplačil običajno ponovno nekoliko poraste. Podobna gibanja beležimo tudi v letu 2018, v januarju je bilo prejemnikov 25.747, nato pa je upadalo do julija, nakar beležimo rahel porast do avgusta, ko pa je bilo prejemnikov denarnega nadomestila za dobrih 7,8 tisoč oz. 30,5 % manj kot januarja, in sicer 17.887 oseb.

Slika: Prejemniki DN po starosti in času priznane pravice, avgust 2018

Večji del prejemnikov DN predstavljajo starejši. Mlajši so namreč praviloma upravičeni do krajšega časa prejemanja DN, medtem ko lahko starejše osebe prejemajo denarno nadomestilo tudi 25 mesecev (velja za osebe, stare 55 let ali več z vsaj 25 let zavarovalne dobe). Mladi predstavljajo dokaj nizek delež med prejemniki, saj se jim DN hitro izteče, pogosto pa se zaposlijo že tekom prejemanja DN. Med prejemniki tako ostajajo zlasti starejši z daljšim obdobjem priznane pravice.

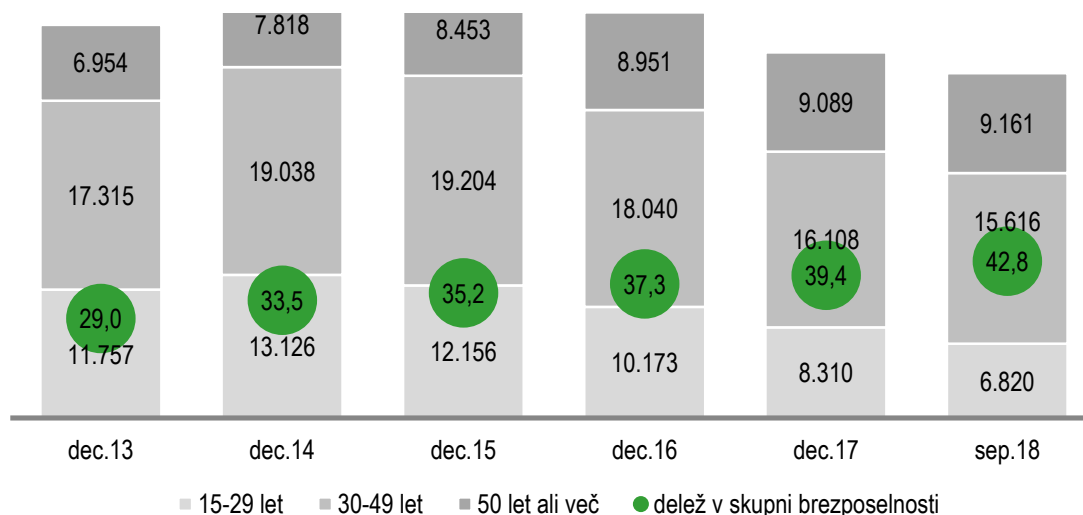
Slika: Prejemniki DN po starosti in času preostale pravice, avgust 2018

Zaskrbljujoče je zlasti število prejemnikov, ki so upravičeni do prejemanja DN še eno leto in več. Te osebe so večinoma starejše, pogosto tudi preidejo med dolgotrajno brezposelne, zato je dejansko obdobje prejemanja DN zanje praviloma daljše od enega leta. Zlasti osebe, stare 55 let ali več, ki bodo v doglednem času izpolnile pogoje za upokožitev, se bodo verjetno s tem razlogom tudi odjavile iz evidence brezposelnih, medtem ko bodo stari manj kot 55 let, pravico do DN večinoma izkoristili do konca, razen če bodo pred tem uspešni pri iskanju zaposlitve.

V primeru, da brezposelna oseba ni upravičena do DN oz. se ji je pravica že iztekla, ima pa prenizke dohodke za življenje, lahko pri Centru za socialno delo zaprosi za denarno socialno pomoč (v nadaljevanju DSP). Število prejemnikov DSP pričakovano presega število upravičencev do denarnega nadomestila.

Slika: Upravičenci do DSP po starosti

Število prejemnikov DSP je do leta 2011 naraščalo, v 2012 malenkostno upadlo, v obdobju 2013–2015 je število ponovno naraščalo, v letu 2016 pa ponovno beležimo upad, ki se v še večji meri nadaljuje tudi letos. Postopoma raste tudi delež prejemnikov DSP med vsemi brezposelnimi. Ker se prejemanje DN in DSP praviloma izključuje, je starostna struktura prejemnikov obeh prejemkov precej različna. Prejemniki DSP so praviloma mlajši, saj mladi pogosto niso upravičeni do denarnega nadomestila oziroma se jim slednje v krajšem času izteče. Največji delež prejemnikov denarne socialne pomoči tako predstavljajo osebe v starosti od 30 do 49 let, precej zastopana je tudi kategorija mladih (15–29 let), delež starejših je posledično med prejemniki DSP precej nižji (predstavljajo dobro četrtino vseh prejemnikov DSP).

Obseg brezposelnosti vpliva tudi na število prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči, kar povzroča velik pritisk na javne finance. Prejemnike denarnih pomoči je tako treba čim hitreje aktivirati in motivirati za zaposlitev, kar zahteva tudi večje sodelovanje ZRSZ z drugimi institucijami.

V letošnjem letu se je za prejemnike denarnega nadomestila pričela izvajati operacija v okviru APZ (Spodbude za zaposlovanje prejemnikov DN), hkrati pa se je začelo pilotno izvajanje intenzivnejše obravnave brezposelnih prejemnikov DSP.

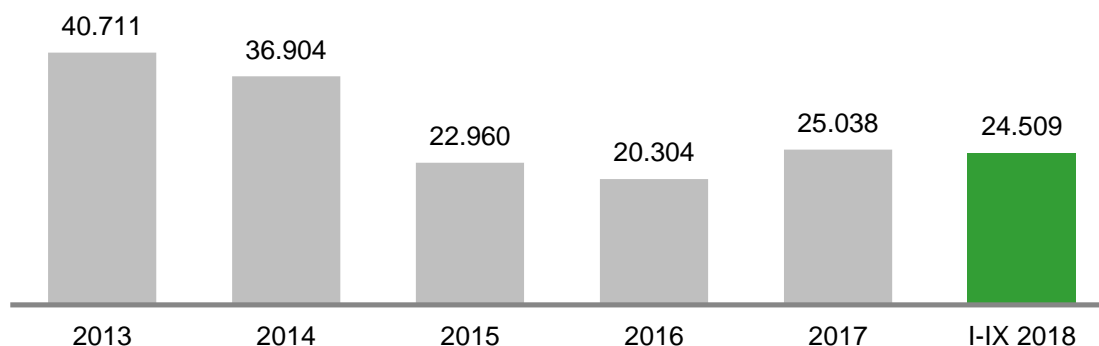
5 Aktivna politika zaposlovanja

Aktivna politika zaposlovanja (APZ) je namenjena zmanjševanju neskladij med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Njeni učinki so v veliki meri odvisni tudi od **razpoložljivih finančnih sredstev**, ki pa v Sloveniji glede na delež BDP zaostaja za povprečjem držav OECD. Na koriščenje programov APZ pomembno vpliva **spremenjena struktura brezposelnosti**, saj vse večji delež (brezposelnosti predstavljajo ranljive skupine (dolgotrajno brezposelni, nizko izobraženi in starejši), ki pa za vključevanje potrebujejo intenzivnejšo obravnavo in dolgotrajnejšo motivacijo.

Zavod v skladu z ZUTD izvaja različne ukrepe na trgu dela. Najpomembnejši sta zagotavljanje koriščenja storitev za trg dela, to sta vseživljenjska karierna orientacija (VKO) in posredovanje ter vključevanje v programe aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ).

APZ predstavlja nabor ukrepov na trgu dela, ki so namenjeni povečanju zaposlenosti in zmanjševanju brezposelnosti, večji zaposljivosti oseb na trgu dela ter povečanju konkurenčnosti in prožnosti delodajalcev. Ukrepi APZ ciljno odpravljajo probleme na področju zaposlovanja in trga dela, obenem pa morajo dosegati sinergijske učinke s sistemskimi rešitvami in ukrepi drugih sektorskih politik. Zavod je v letošnjem letu izvajal štiri ukrepe APZ: *Ukrep 1: Usposabljanje in izobraževanje, Ukrep 3: Spodbude za zaposlovanje, Ukrep 4: Kreiranje delovnih mest in Ukrep 5: Spodbujanje samozaposlovanja*; pri izvedbi programov APZ pa se je povezoval tudi z drugimi izvajalci.

Slika: Vključitve v programe APZ (po ZUTD)*

* Zaradi primerljivosti so za pretekla leta prikazani le podatki o vključitvah, ki se po ZUTD štejejo kot programi APZ.

Število brezposelnih, vključenih v ukrepe APZ, je odvisno od razpoložljivih sredstev in vsebine programov, kot so ti predvideni v Programu APZ, ki ga sprejme Vlada RS na predlog MDDSZ. Vključevanje brezposelnih oseb iz ciljnih skupin v ukrepe APZ vpliva na širitev obsega njihovih znanj, veščin in kompetenc, k dvigu njihove zaposljivosti ter izboljšanju možnosti zaposlitve. Posebno pozornost bo v bodoče potrebno nameniti zlasti vključevanju dolgotrajno brezposelnih oseb, (dolgotrajno brezposelnih) mladih, starejših in nizko izobraženih. Ranljive skupine, ki predstavljajo že dve tretjini vseh brezposelnih, zaradi večjih težav pri (re)integraciji na trg dela tudi težje vstopajo v programe APZ in je za njihovo zaposlitev obenem težje motivirati delodajalce, kar bo zahtevalo nadaljnje še bolj intenzivno delo tako svetovalcev kot tudi pisarn za delodajalce.

V skladu z opredelitvami Kataloga APZ 2015 Zavod tudi letos v obstoječe programe vključuje brezposelne osebe, druge iskalce zaposlitve, iskalce zaposlitve, katerih zaposlitev je ogrožena, zaposlene ter delodajalce, prednostno pa osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo za primer

brezposelnosti ali socialno varstvene prejemke, osebe iz ranljivih skupin na trgu dela ter brezposelne osebe, ki še niso bile vključene v noben ukrep APZ. Brezposelne osebe oz. iskalci zaposlitve se v programe oz. posamezne aktivnosti vključujejo na podlagi zaposlitvenega načrta ter akta o vključitvi, v času vključenosti pa jim pripadajo denarni prejemki in stroški, kot so opredeljeni v Pravilniku o izvajanju ukrepov APZ ter Katalogu APZ. Evalvacija učinkov ključnih programov zaposlovanja v Sloveniji potrjuje pozitiven doprinos ukrepov APZ za izide na trgu dela, pozitiven vpliv na verjetnost zaposlitve in njihovo stroškovno učinkovitost. V Poslovnem načrtu Zavoda RS za zaposlovanje za leto 2018 je bil na področju APZ določen cilj, da se v programe APZ letos vključi skupno 32.418 brezposelnih oseb.

V ukrepe APZ je bilo v letu 2018 (januar – september) vključenih 24.270 brezposelnih oseb. Podpore pri (re)integraciji na trg dela so bile deležne posebej ogrožene skupine brezposelnih, med njimi v največjem deležu dolgotrajno brezposelne osebe (37,8 % vključitev), poleg njih pa tudi mlade brezposelne osebe - 15 do 29 let (28,3 % vključitev), starejše - 50 let ali več (prav tako 27,3 % vključitev) in nižje izobraženi (23,1 % vključitev). Glede na strukturo razpoložljivih programov je bila slaba polovica vključitev v programe ukrepov usposabljanje in izobraževanje (45,2 %), tretjina (32,3 %) v spodbude za zaposlitev, petina v programe ukrepa kreiranje novih delovnih mest (20,2 %), le malo (2,3 %) pa v ukrepe programa Spodbujanje samozaposlovanja.

Pri pripravi programov aktivne politike zaposlovanja bo še naprej ključno prioritarno vključevanje ranljivih skupin, ki bodo zagotavljali trajnostno aktivacijo brezposelnih oseb.

Smernice za izvajanje ukrepov APZ za obdobje 2016–2020 predvidevajo naslednje usmeritve:

- zmanjšanje števila dolgotrajno brezposelnih med vsemi brezposelnimi s spodbujanjem in motiviranjem te skupine oseb k aktivnosti in čimprejšnji vključitvi na trg dela;
- dvig zaposljivosti in zaposlenosti predvsem mladih, starejših in nizko izobraženih s ciljno usmerjenimi ukrepi za aktivacijo;
- z namenom odprave strukturne brezposelnosti okrepiti ukrepe usposabljanja in izobraževanja aktivnega prebivalstva (brezposelni, zaposleni in drugi iskalci zaposlitve) ter jim zagotoviti kompetence, znanja in spretnosti glede na potrebe trga dela.

6 Viri

- Banka Slovenije (2017): *Napoved makroekonomskih gibanj v Sloveniji – junij 2018*. URL: https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gdgggdhhRRecj_napovedi-makroekonomskih-gibanj-v-sloveniji-junij-2018.pdf (21. oktober 2018).
- European Centre for the Development of Vocational Training (2015): *Slovenia: Skills forecasts up to 2025*. URL: <http://www.cedefop.europa.eu/printpdf/publications-and-resources/country-reports/slovenia-skills-forecasts-2025> (18. oktober 2018).
- European Commission (2018): *Autumn 2018 Economic Forecast*. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/european-economic-forecast-autumn-2018_sl (8. november 2018).
- --- (2018a): Council recommendation on the 2018 National Reform Programme of Slovenia and delivering a Council opinion on the 2018 Stability Programme of Slovenia. URL: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-specific-recommendation-commission-recommendation-slovenia-en.pdf> (17. oktober 2018).
- --- (2018b): Country Report Slovenia 2018 Including an In-Depth Review on the prevention and correction of macroeconomic imbalances. URL: <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-slovenia-en.pdf> (17. oktober 2018).
- International Monetary Fund (2018): *(October 2018) - Real GDP Growth*. URL: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD (18. oktober 2018).
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2015): *Smernice za izvajanje ukrepov Aktivne politike zaposlovanja 2016–2020*. Ljubljana: MDDSZ.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2016): *Jamstvo za mlade. Izvedbeni načrt*. Ljubljana: MDDSZ. URL: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/zaposlovanje/JAMSTVO_ZA_MLADE_2016_2020.pdf (18. oktober 2018)
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2018): *OECD Tax Policy Reviews: Slovenia 2018*. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-tax-policy-reviews-slovenia-2018/labour-market-social-policy-and-tax-policy-related-challenges-in-slovenia_9789264303898-5-en (22. oktober 2018).
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2015): *OECD 360. Kam se uvršča Slovenija?* URL: http://www.oecd360.org/slovenia?utm_source=oeecdorg&utm_medium=focusbox&utm_campaign=oeecd360launch (22. oktober 2018).
- Urad za makroekonomske analize in razvoj (2016): *Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2017*. URL: http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2018/JNGG_2018_za_splet1.pdf (18. oktober 2018).
- Zavod RS za zaposlovanje (2018): *Poslovni načrt ZRSZ 2018*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.
- Zavod RS za zaposlovanje (2016): *Strategija dela z DBO*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Priloge

Tabela 1: Brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2013	119.827	12.537	7.815	8.561	32.066	16.031	8.749	5.847	6.840	4.483	4.737	4.223	7.938
2014	120.109	12.602	8.044	8.336	33.049	15.985	9.004	5.570	6.678	4.188	4.667	4.442	7.544
2015	112.726	11.899	7.391	7.534	31.564	15.054	9.137	5.050	6.053	3.846	4.306	4.067	6.826
2016	103.152	11.301	6.821	6.749	29.248	13.721	8.218	4.282	5.324	3.456	4.085	3.662	6.286
2017	88.648	9.743	5.876	5.763	25.460	12.041	7.201	3.573	4.185	3.179	3.446	2.904	5.278
I-IX 2018	78.980	8.571	5.199	5.055	22.943	10.779	6.334	3.121	3.830	2.794	3.128	2.444	4.784
indeks													
Ø 2016/ Ø 2015	91,5	95,0	92,3	89,6	92,7	91,1	89,9	84,8	88,0	89,9	94,9	90,0	92,1
Ø 2017/ Ø 2016	85,9	86,2	86,2	85,4	87,0	87,8	87,6	83,4	78,6	92,0	84,4	79,3	84,0
Ø I-IX 18/Ø I-IX 17	87,4	86,0	86,5	85,9	88,7	87,4	86,4	86,1	90,2	86,9	89,5	81,7	88,8
stopnja registrirane brezposelnosti (vir: SURS, od 1. 1. 2017 ZRSZ)													
2013	13,1	14,0	11,8	9,8	11,8	15,7	17,8	11,7	13,4	12,3	14,6	15,1	13,6
2014	13,1	14,1	12,1	9,5	12,0	15,5	18,4	11,2	13,1	11,4	14,5	15,9	13,2
2015	12,3	13,4	11,1	8,6	11,4	14,7	18,9	10,3	12,0	10,6	13,5	14,7	12,2
2016	11,2	12,6	10,2	7,6	10,4	13,5	17,4	8,7	10,6	9,7	12,8	13,4	11,1
2017	9,5	10,7	8,7	6,4	8,9	11,8	15,2	7,1	8,2	8,9	10,6	10,7	9,2
I-VIII 2018	8,4	9,3	7,6	5,6	8,0	10,6	13,5	6,1	7,4	7,8	9,5	9,0	8,4

Tabela 2: Priliv v registrirano brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2013	108.344	10.626	8.108	9.686	27.412	15.387	7.846	5.039	4.791	5.047	3.761	3.171	7.470
2014	102.556	9.886	7.399	9.155	24.963	15.056	8.199	4.449	4.688	4.955	3.445	3.214	7.147
2015	97.211	9.839	7.092	8.765	23.164	14.234	7.563	4.331	4.448	4.776	3.462	3.078	6.459
2016	89.970	9.250	6.658	7.712	21.628	13.529	6.698	3.872	3.966	4.564	3.281	2.773	6.039
2017	82.379	8.649	6.123	6.962	20.476	11.718	6.284	3.655	3.366	4.257	2.792	2.433	5.664
I-IX 2018	53.570	5.638	4.044	4.391	13.517	7.920	3.737	2.346	2.271	2.593	1.857	1.673	3.583
indeks													
2016/2015	92,6	94,0	93,9	88,0	93,4	95,0	88,6	89,4	89,2	95,6	94,8	90,1	93,5
2017/2016	91,6	93,5	92,0	90,3	94,7	86,6	93,8	94,4	84,9	93,3	85,1	87,7	93,8
I-IX 18/I-IX 17	92,3	92,5	94,5	91,5	93,6	94,1	88,8	86,5	92,6	85,9	97,1	96,1	90,6
razlog prijave I-IX 2018													
iskalec prve zaposlitve	5.844	533	391	431	1.709	813	402	231	375	216	235	192	316
iztek zaposlitve za dol. čas	31.791	3.526	2.298	2.501	7.027	5.045	2.351	1.401	1.245	1.890	1.169	1.041	2.297
stečaj delodajalca	549	49	60	45	155	70	36	28	18	25	14	14	35
trajno presežni delavci	6.210	610	474	550	1.839	876	368	296	242	194	150	168	443
drugi razlogi	9.176	920	821	864	2.787	1.116	580	390	391	268	289	258	492
struktura priliva I-IX 2018													
iskalec prve zaposlitve	10,9	9,5	9,7	9,8	12,6	10,3	10,8	9,8	16,5	8,3	12,7	11,5	8,8
iztek zaposlitve za dol. čas	59,3	62,5	56,8	57,0	52,0	63,7	62,9	59,7	54,8	72,9	63,0	62,2	64,1
stečaj delodajalca	1,0	0,9	1,5	1,0	1,1	0,9	1,0	1,2	0,8	1,0	0,8	0,8	1,0
trajno presežni delavci	11,6	10,8	11,7	12,5	13,6	11,1	9,8	12,6	10,7	7,5	8,1	10,0	12,4
drugi razlogi	17,1	16,3	20,3	19,7	20,6	14,1	15,5	16,6	17,2	10,3	15,6	15,4	13,7
indeks I-IX 18/ I-IX 17													
iskalec prve zaposlitve	88,4	81,3	92,7	87,8	92,2	85,6	110,4	80,2	89,5	82,1	86,1	86,1	77,5
iztek zaposlitve za dol. čas	95,1	96,8	96,8	93,6	95,9	97,1	88,6	87,7	92,8	94,8	105,2	98,5	93,8
stečaj delodajalca	57,9	23,2	96,8	69,2	66,5	76,9	43,9	38,4	56,3	75,8	127,3	107,7	83,3
trajno presežni delavci	76,4	88,7	69,1	78,5	78,9	73,4	70,2	77,3	86,1	49,6	67,9	82,0	84,9
drugi razlogi	102,9	102,6	111,9	99,4	103,5	113,1	99,7	105,7	103,2	79,3	97,3	106,6	92,1

Tabela 3: Odliv iz registrirane brezposelnosti po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2013	102.390	9.942	7.443	9.214	24.799	14.773	7.611	4.852	4.551	5.215	3.726	2.851	7.413
2014	107.113	10.434	7.821	9.905	25.604	15.444	7.593	4.975	5.479	5.207	3.840	3.403	7.408
2015	103.593	10.060	7.473	9.377	24.405	15.558	8.041	4.789	4.653	5.176	3.587	3.264	7.210
2016	103.431	10.543	7.493	8.730	25.076	14.741	7.886	4.863	5.122	4.927	3.749	3.402	6.899
2017	96.934	10.326	7.202	7.964	24.158	13.961	7.356	4.125	4.229	4.595	3.417	3.124	6.477
I-IX 2018	64.849	6.764	4.795	5.387	16.223	9.194	5.218	2.852	2.675	3.164	2.296	2.012	4.269
indeks													
2016/2015	99,8	104,8	100,3	93,1	102,7	94,7	98,1	101,5	110,1	95,2	104,5	104,2	95,7
2017/2016	93,7	97,9	96,1	91,2	96,3	94,7	93,3	84,8	82,6	93,3	91,1	91,8	93,9
I-IX 18/I-IX 17	84,6	83,1	83,0	85,5	86,3	83,3	87,3	87,3	79,6	86,9	82,0	81,2	84,0
razlog odjave I-IX 2018													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	49.105	5.147	3.530	4.003	12.276	7.125	4.150	2.119	1.782	2.502	1.718	1.474	3.279
Prehod v neaktivnost*	7.020	737	447	652	1.801	930	605	284	418	282	258	227	379
Kršitev obveznosti	2.003	218	169	165	452	311	120	87	146	76	86	60	113
Prehod v druge evidence	841	119	43	48	267	81		36	96	37	61	29	24
Drugi razlogi	5.880	543	606	519	1.427	747	343	326	233	267	173	222	474
struktura priliva I-IX 2018													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	75,7	76,1	73,6	74,3	75,7	77,5	79,5	74,3	66,6	79,1	74,8	73,3	76,8
Prehod v neaktivnost*	10,8	10,9	9,3	12,1	11,1	10,1	11,6	10,0	15,6	8,9	11,2	11,3	8,9
Kršitev obveznosti	3,1	3,2	3,5	3,1	2,8	3,4	2,3	3,1	5,5	2,4	3,7	3,0	2,6
Prehod v druge evidence	1,3	1,8	0,9	0,9	1,6	0,9	0,0	1,3	3,6	1,2	2,7	1,4	0,6
Drugi razlogi	9,1	8,0	12,6	9,6	8,8	8,1	6,6	11,4	8,7	8,4	7,5	11,0	11,1
indeks I-IX 18/ I-IX 17													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	89,2	85,3	86,5	89,1	94,1	88,4	91,7	90,7	78,5	90,5	84,0	86,8	89,0
Prehod v neaktivnost*	99,9	99,2	96,3	109,0	96,1	102,6	97,7	83,5	106,6	119,0	88,1	96,2	116,6
Kršitev obveznosti	24,3	32,7	23,2	25,7	17,1	26,1	27,3	27,6	33,4	24,4	36,1	17,7	37,8
Prehod v druge evidence	124,6	104,4	89,6	109,1	437,7	58,7	0,0	94,7	114,3	66,1	203,3	-	64,9
Drugi razlogi	104,0	93,6	132,9	99,2	123,0	101,1	87,3	137,0	130,2	98,5	89,6	122,7	64,1

* Sprememba ZUTD je spremenila evidence, ki jih vodi Zavod, ter pogoje, po katerih se osebe prenašajo v te evidence.

Tabela 4: Dolgotrajna brezposelnost po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2013	59.415	6.506	3.500	3.487	15.933	7.950	4.662	2.761	3.995	1.981	2.607	2.378	3.655
dec. 2014	60.085	6.547	3.596	3.338	17.487	7.891	4.740	2.738	3.689	1.741	2.550	2.349	3.419
dec. 2015	58.178	6.402	3.482	3.154	17.572	7.240	5.142	2.393	3.491	1.483	2.423	2.167	3.229
dec. 2016	51.916	5.910	3.129	2.783	15.875	6.586	4.532	1.899	2.894	1.310	2.260	1.911	2.827
dec. 2017	43.329	4.884	2.592	2.256	13.317	5.553	3.942	1.574	2.296	1.204	1.957	1.403	2.351
sep. 2018	39.071	4.383	2.351	1.896	12.064	5.113	3.460	1.449	2.099	1.124	1.777	1.168	2.187

delež DBO v skupni brezposelnosti, v %													
dec. 2013	47,9	50,0	41,9	38,5	47,9	48,6	50,5	46,5	56,3	44,2	52,3	53,7	46,7
dec. 2014	50,3	52,5	45,4	40,3	53,5	49,3	48,1	50,8	58,5	41,1	55,4	55,7	45,5
dec. 2015	51,5	52,3	46,3	41,2	55,7	49,3	54,8	48,6	57,5	38,7	54,0	54,4	48,0
dec. 2016	52,1	54,1	46,9	42,1	56,4	48,7	55,2	48,5	59,1	37,9	56,2	56,8	48,2
dec. 2017	50,9	52,9	46,5	40,3	54,3	49,3	55,2	45,7	56,8	38,6	57,4	52,8	46,6
sep. 2018	53,0	54,2	48,7	41,5	55,3	51,1	60,9	49,2	57,7	43,9	59,7	50,4	50,1

DBO po starosti, sep. 2018													
15-29 let	3.724	356	134	124	1.197	595	331	106	282	138	171	94	196
30-39 let	7.272	751	364	267	2.624	1.069	493	240	367	181	265	227	424
40-49 let	8.197	946	486	332	2.609	1.104	630	291	454	245	351	272	477
50-54 let	6.018	784	370	249	1.670	749	636	202	284	197	334	191	352
55 let ali več	13.860	1.546	997	924	3.964	1.596	1.370	610	712	363	656	384	738

DBO po izobrazbi, sep. 2018													
Osnovna šola ali manj	13.821	1.401	874	676	3.856	1.465	1.641	548	1.165	332	765	438	660
Srednja poklicna šola	11.095	1.438	714	520	2.975	1.454	1.047	400	502	370	593	366	716
Srednja tehnična oz. splošna šola	8.799	1.018	483	440	3.082	1.344	502	295	281	292	285	243	534
Višja, visoka šola ali več	5.356	526	280	260	2.151	850	270	206	151	130	134	121	277

DBO po spolu, sep. 2018													
Moški	19.755	2.088	1.248	997	6.501	2.373	1.654	777	1.113	506	925	594	979
Ženske	19.316	2.295	1.103	899	5.563	2.740	1.806	672	986	618	852	574	1.208

Tabela 5: Brezposelni, stari 50 let ali več, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2013	37.905	3.776	2.807	2.987	9.724	5.172	3.145	1.889	2.042	1.426	1.500	1.248	2.189
dec. 2014	36.738	3.656	2.666	2.810	9.550	4.992	3.443	1.717	2.019	1.239	1.445	1.185	2.016
dec. 2015	37.190	4.035	2.741	2.808	9.817	4.804	3.493	1.701	1.981	1.136	1.463	1.243	1.968
dec. 2016	35.714	3.982	2.619	2.768	9.543	4.470	3.304	1.548	1.761	1.077	1.544	1.186	1.912
dec. 2017	33.229	3.657	2.363	2.524	9.058	4.045	3.130	1.436	1.598	1.132	1.419	1.009	1.858
sep. 2018	29.908	3.452	2.172	2.062	8.201	3.710	2.656	1.264	1.480	961	1.312	920	1.718

delež starejših v skupni brezposelnosti, v %													
dec. 2013	30,6	29,0	33,6	33,0	29,2	31,6	34,0	31,8	28,8	31,8	30,1	28,2	28,0
dec. 2014	30,8	29,3	33,7	33,9	29,2	31,2	34,9	31,9	32,0	29,3	31,4	28,1	26,8
dec. 2015	32,9	32,9	36,4	36,7	31,1	32,7	37,2	34,6	32,6	29,7	32,6	31,2	29,2
dec. 2016	35,9	36,5	39,2	41,9	33,9	33,1	40,2	39,5	36,0	31,2	38,4	35,3	32,6
dec. 2017	39,1	39,6	42,4	45,1	36,9	35,9	43,8	41,7	39,6	36,2	41,6	38,0	36,9
sep. 2018	40,5	42,7	45,0	45,1	37,6	37,1	46,8	42,9	40,7	37,5	44,1	39,7	39,4

starejši po starosti, sep. 2018													
50-54 let	8.894	1.127	588	460	2.437	1.163	831	331	388	326	424	306	513
55-59 let	13.657	1.633	957	1.024	3.499	1.605	1.176	641	781	424	620	438	859
60 let ali več	7.357	692	627	578	2.265	942	649	292	311	211	268	176	346

starejši po trajanju brezposelnosti, sep. 2018													
0-5 mesecev	5.136	599	431	457	1.257	733	311	239	224	194	189	184	318
6-11 mesecev	4.894	523	374	432	1.310	632	339	213	260	207	133	161	310
12 mesecev ali več	19.878	2.330	1.367	1.173	5.634	2.345	2.006	812	996	560	990	575	1.090

starejši po izobrazbi, sep. 2018													
osnovna šola ali manj	9.706	1.133	691	651	2.378	961	1.214	482	551	307	485	331	522
srednja poklicna šola	9.715	1.192	710	613	2.486	1.214	850	377	501	349	494	320	609
srednja tehnična oz. splošna šola	6.934	786	513	519	2.042	1.001	430	249	301	229	250	182	432
višja, visoka šola ali več	3.553	341	258	279	1.295	534	162	156	127	76	83	87	155

starejši po spolu, sep. 2018													
moški	16.290	1.785	1.242	1.078	4.726	1.931	1.413	725	877	509	693	486	825
ženske	13.618	1.667	930	984	3.475	1.779	1.243	539	603	452	619	434	893

Tabela 6: Brezposelni, stari 15–29 let, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2013	32.523	3.506	1.865	2.429	8.558	4.062	2.277	1.516	1.981	1.278	1.333	1.337	2.381
dec. 2014	30.151	3.219	1.731	2.059	8.063	3.903	2.321	1.275	1.620	1.255	1.143	1.220	2.342
dec. 2015	26.938	2.891	1.468	1.720	7.179	3.528	2.167	1.051	1.610	1.143	1.130	1.071	1.980
dec. 2016	21.530	2.278	1.158	1.298	5.783	3.143	1.790	743	1.187	992	867	769	1.522
dec. 2017	16.968	1.771	859	1.027	4.647	2.506	1.408	637	919	807	699	550	1.138
sep. 2018	13.460	1.359	679	765	3.885	2.063	1.036	483	769	611	550	428	832

delež mladih v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2013	26,2	27,0	22,3	26,8	25,7	24,8	24,6	25,5	27,9	28,5	26,8	30,2	30,4
dec. 2014	25,2	25,8	21,9	24,8	24,7	24,4	23,5	23,7	25,7	29,6	24,8	29,0	31,1
dec. 2015	23,8	23,6	19,5	22,5	22,8	24,0	23,1	21,4	26,5	29,9	25,2	26,9	29,4
dec. 2016	21,6	20,9	17,4	19,6	20,5	23,2	21,8	19,0	24,3	28,7	21,6	22,9	26,0
dec. 2017	19,9	19,2	15,4	18,4	18,9	22,2	19,7	18,5	22,8	25,8	20,5	20,7	22,6
sep. 2018	18,2	16,8	14,1	16,7	17,8	20,6	18,2	16,4	21,1	23,9	18,5	18,5	19,1

mladi po starosti, sep. 2018

15-19 let	1.168	88	60	53	283	158	144	26	157	34	82	35	48
20-24 let	4.295	459	204	249	1.089	668	380	133	257	222	177	143	314
25-29 let	7.997	812	415	463	2.513	1.237	512	324	355	355	291	250	470

mladi po trajanju brezposelnosti, sep. 2018

0-5 mesecev	6.384	665	382	455	1.738	899	420	274	317	332	255	222	425
6-11 mesecev	3.352	338	163	186	950	569	285	103	170	141	124	112	211
12 mesecev ali več	3.724	356	134	124	1.197	595	331	106	282	138	171	94	196

mladi po izobrazbi, sep. 2018

osnovna šola ali manj	4.579	359	234	243	1.312	668	391	150	477	117	255	162	211
srednja poklicna šola	2.204	277	114	120	546	380	180	81	74	105	84	74	169
srednja tehnična oz. splošna šola	4.254	478	215	257	1.244	666	281	141	147	266	138	119	302
višja, visoka šola ali več	2.423	245	116	145	783	349	184	111	71	123	73	73	150

mladi po spolu, sep. 2018

moški	6.114	577	293	382	1.912	913	431	203	334	257	239	208	365
ženske	7.346	782	386	383	1.973	1.150	605	280	435	354	311	220	467

Tabela 7: Brezposelni, nizko izobraženi (1+2 raven), po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2013	34.769	3.543	2.367	2.482	8.458	4.294	3.223	1.813	2.488	1.091	1.536	1.433	2.041
dec. 2014	34.402	3.468	2.324	2.384	8.627	4.240	3.610	1.662	2.448	945	1.429	1.366	1.899
dec. 2015	32.998	3.526	2.262	2.274	8.449	3.835	3.483	1.484	2.443	820	1.440	1.290	1.692
dec. 2016	30.117	3.229	2.074	2.035	7.761	3.642	3.130	1.224	2.135	799	1.348	1.157	1.583
dec. 2017	26.399	2.752	1.781	1.814	6.918	3.047	2.782	1.131	1.865	778	1.265	886	1.380
sep. 2018	22.961	2.350	1.529	1.354	6.232	2.744	2.313	959	1.748	639	1.108	796	1.189

delež BO brez izobrazbe v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2013	28,0	27,2	28,4	27,4	25,4	26,2	34,9	30,5	35,1	24,4	30,8	32,4	26,1
dec. 2014	28,8	27,8	29,3	28,8	26,4	26,5	36,6	30,9	38,9	22,3	31,1	32,4	25,3
dec. 2015	29,2	28,8	30,1	29,7	26,8	26,1	37,1	30,2	40,2	21,4	32,1	32,4	25,1
dec. 2016	30,2	29,6	31,1	30,8	27,6	26,9	38,1	31,3	43,6	23,1	33,5	34,4	27,0
dec. 2017	31,0	29,8	31,9	32,4	28,2	27,0	38,9	32,8	46,2	24,9	37,1	33,3	27,4
sep. 2018	31,1	29,1	31,7	29,6	28,6	27,4	40,7	32,5	48,1	25,0	37,2	34,3	27,3

BO brez izobrazbe po starosti, sep. 2018

15-29 let	5.734	427	287	268	1.692	783	523	166	704	132	313	189	250
30-39 let	4.774	472	336	257	1.451	594	401	192	366	92	203	173	237
40-49 let	5.676	668	421	296	1.448	644	686	246	309	155	301	193	309
50-54 let	3.137	375	195	210	827	331	349	172	151	123	132	123	149
55 let ali več	3.640	408	290	323	814	392	354	183	218	137	159	118	244

BO brez izobrazbe po trajanju brezposelnosti, sep. 2018

0-5 mesecev	5.504	610	417	390	1.392	768	374	275	331	180	216	236	315
6-11 mesecev	3.636	339	238	288	984	511	298	136	252	127	127	122	214
12 mesecev ali več	13.821	1.401	874	676	3.856	1.465	1.641	548	1.165	332	765	438	660

BO brez izobrazbe po spolu, sep. 2018

moški	12.093	1.195	758	713	3.562	1.420	1.148	524	895	316	572	438	552
ženske	10.868	1.155	771	641	2.670	1.324	1.165	435	853	323	536	358	637

Tabela 8: Prejemniki denarnega nadomestila po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec.13	29.895	2.860	2.386	2.863	7.853	3.900	2.031	1.700	1.374	1.083	1.105	871	1.869
dec.14	25.452	2.385	1.939	2.545	5.947	3.212	2.548	1.122	1.268	1.100	963	720	1.703
dec.15	25.342	2.698	1.973	2.577	6.103	3.196	2.128	1.203	1.210	963	934	707	1.650
dec.16	23.820	2.552	1.891	2.472	5.800	3.273	1.772	1.087	971	955	867	610	1.570
dec.17	22.207	2.355	1.674	2.150	5.731	2.844	1.639	1.007	872	985	752	566	1.632
avg.18	18.891	2.117	1.374	1.827	5.052	2.393	1.017	936	936	713	620	603	1.303

delež prejemnikov DN v skupni brezposelnosti, v %

dec.13	24,1	22,0	28,6	31,6	23,6	23,8	22,0	28,6	19,4	24,2	22,2	19,7	23,9
dec.14	21,3	19,1	24,5	30,7	18,2	20,1	25,8	20,8	20,1	26,0	20,9	17,1	22,6
dec.15	22,4	22,0	26,2	33,7	19,3	21,8	22,7	24,5	19,9	25,2	20,8	17,7	24,5
dec.16	23,9	23,4	28,3	37,4	20,6	24,2	21,6	27,8	19,8	27,6	21,6	18,1	26,8
dec.17	26,1	25,5	30,0	38,4	23,4	25,2	22,9	29,2	21,6	31,5	22,0	21,3	32,4
avg.18	25,6	26,2	28,5	40,0	23,2	23,9	17,9	31,8	25,7	27,8	20,8	26,0	29,9

prejemniki DN po starosti, avg. 2018

15-29 let	2.196	255	143	167	568	277	116	119	108	122	80	73	168
30-39 let	3.092	338	223	298	863	410	136	160	138	110	107	102	207
40-49 let	2.302	238	177	206	682	303	124	122	87	80	70	74	139
50-54 let	1.486	195	122	103	400	193	99	80	47	51	49	65	82
55 let ali več	9.815	1.091	709	1.053	2.539	1.210	542	455	556	350	314	289	707

prejemniki DN po izobrazbi, avg. 2018

osnovna šola ali manj	3.360	408	234	351	763	364	226	189	205	112	122	123	263
srednja poklicna šola	4.999	575	385	431	1.173	655	309	246	258	212	194	186	375
srednja tehnična oz. splošna šola	5.749	638	431	543	1.609	766	292	221	271	237	183	158	400
višja, visoka šola ali več	4.783	496	324	502	1.507	608	190	280	202	152	121	136	265

prejemniki DN po spolu, avg. 2018

moški	8.692	909	734	794	2.393	1.055	468	436	476	307	263	276	581
ženske	10.199	1.208	640	1.033	2.659	1.338	549	500	460	406	357	327	722

Tabela 9: Upravičenci do denarne socialne pomoči po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec.13	36.026	4.334	2.063	1.966	8.506	6.055	3.013	1.136	2.079	1.426	1.398	1.649	2.401
dec.14	39.982	4.708	2.396	2.141	10.081	6.327	3.489	1.271	2.132	1.482	1.440	1.813	2.702
dec.15	39.813	4.607	2.377	2.096	10.598	6.115	3.548	1.197	2.192	1.399	1.467	1.786	2.431
dec.16	37.164	4.254	2.261	1.886	10.110	5.999	3.249	1.005	1.927	1.317	1.426	1.589	2.141
dec.17	33.507	3.789	2.044	1.619	9.138	5.447	3.120	930	1.684	1.263	1.329	1.309	1.835
sep.18	31.597	3.511	1.929	1.539	8.928	5.200	2.720	861	1.586	1.125	1.288	1.154	1.756

delež upravičencev DSP v skupni brezposelnosti, v %

dec.13	29,0	33,3	24,7	21,7	25,6	37,0	32,6	19,1	29,3	31,8	28,1	37,2	30,7
dec.14	33,5	37,8	30,2	25,8	30,9	39,5	35,4	23,6	33,8	35,0	31,3	43,0	35,9
dec.15	35,2	37,6	31,6	27,4	33,6	41,6	37,8	24,3	36,1	36,5	32,7	44,8	36,1
dec.16	37,3	38,9	33,9	28,5	35,9	44,4	39,6	25,7	39,4	38,1	35,5	47,2	36,5
dec.17	39,4	41,1	36,6	28,9	37,2	48,3	43,7	27,0	41,7	40,4	39,0	49,2	36,4
sep.18	42,8	43,4	40,0	33,7	40,9	52,0	47,9	29,2	43,6	43,9	43,3	49,8	40,2

upravičenci DSP po starosti, sep. 2018

15-29 let	6.820	684	299	280	1.798	1.252	655	148	474	291	302	227	410
30-39 let	8.435	915	487	397	2.631	1.327	581	229	432	266	305	310	555
40-49 let	7.181	823	472	328	2.059	1.154	547	205	375	254	305	279	380
50-54 let	3.713	504	245	177	932	622	355	89	142	148	164	140	195
55 let ali več	5.448	585	426	357	1.508	845	582	190	163	166	212	198	216

upravičenci DSP po trajanju brezposelnosti, sep. 2018

0-5 mesecev	4.122	473	303	260	972	751	299	110	200	204	145	157	248
6-11 mesecev	5.830	634	346	346	1.503	1.035	460	154	266	263	207	219	397
12 mesecev ali več	21.645	2.404	1.280	933	6.453	3.414	1.961	597	1.120	658	936	778	1.111

upravičenci DSP po izobrazbi, sep. 2018

osnovna šola ali manj	12.448	1.158	763	598	3.415	1.757	1.356	361	1.073	354	615	453	545
srednja poklicna šola	8.224	1.045	520	407	2.122	1.428	695	214	243	319	351	333	547
srednja tehnična oz. splošna šola	7.232	898	436	357	2.208	1.313	426	186	178	328	211	247	444
višja, visoka šola ali več	3.693	410	210	177	1.183	702	243	100	92	124	111	121	220

upravičenci DSP po spolu, sep. 2018

moški	16.300	1.705	1.010	870	4.900	2.502	1.362	475	819	517	668	614	858
ženske	15.297	1.806	919	669	4.028	2.698	1.358	386	767	608	620	540	898

Tabela 10: Vključevanje v programe APZ (po ZUTD)

UKREP/AKTIVNOST/PODAKTIVNOST	2013	2014	2015	2016	2017	I-IX 2018
UKREP 1: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	18.777	25.433	16.020	6.930	13.440	10.970
1.1.1.1. Priprava za potrjevanje NPK	1.872	1.971	932			
1.1.1.1. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja-2015				390	1.722	1.401
1.1.1.2. Potrjevanje NPK	1.721	1.626	17			
1.1.1.2. NPK Potrjevanje - 2015			1.321	804	904	714
1.1.1.3. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja za mlade-2015				333	561	716
1.1.1.4. Lokalni programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja					824	713
1.1.2.1. Institucionalno usposabljanje	7.242	12.535	5.636			
1.1.2.2. PUM	66					
1.1.2.2. Vključitev brezposelnih oseb v podpirne in razvojne programe-2015			1.018	588	4.852	3.799
1.1.2.3. Vključitev brezposelnih oseb v podpirne in razvojne projekte	2.016	1.245				
1.1.2.3. Iz faksa takoj praksa-2015			765			
1.1.2.4. Za Pokolpje - aktivno in dejavno	748	278	420			
1.1.2.4. PUMo Projektno učenje mlajših odraslih-2015				415	433	429
1.1.2.5. UŽU Usposabljanje za življensko uspešnost	165					
1.1.2.5. Praktični programi za spodbujanje zaposlovanja (MIC)						52
1.1.2.6. PUM Projektno učenje za mlade 2013-2015		663	153			
1.1.4.1. Delovni preizkus-2015			945	620	2.202	1.475
1.1.4.2. Usposabljanje na delovnem mestu-2015			4.289			
1.1.4.3. Usposabljanje na delovnem mestu				1.340	720	675
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu 2012/2013	4.672	5.126				
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu - mladi 2016/2017				369	820	818
1.1.4.5. Delovni preizkus		1.694	179			
1.1.4.5. Zmorem, ker znam-2015				1.748	24	
1.1.4.6. UDM za osebe na področju mednarodne zaščite					6	25
1.1.4.7. Usposabljam lokalno						59
1.2.1.1. Programi formalnega izobraževanja-2015			274	323	372	94
1.2.1.2. Programi formalnega izobraževanja 2012/2013	275	88				
1.2.1.3. Programi formalnega izobraževanja 2014/2015		207	71			
UKREP 3: SPODBUDE ZA ZAPOSILITEV	4.989	3.777	203	6.199	5.614	8.087
3.1.1.1. Prvi izziv 2015			39	2.896	55	
3.1.1.3. Spodbujanje zaposlovanja - Zaposli.me 2016/2017				2.862	3.748	2.447
3.1.1.4. Zaposli.me 2012/2013	3.958	4				

3.1.1.4. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih					1.176	1.533
3.1.1.5. Spodbujanje zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb - prejemnikov DSP	235					
3.1.1.5. Aktivni do upokojitve - Spodbude za zaposlovanje starejših					108	
3.1.1.6. Program 50plus	672	8				
3.1.1.7. Zaposli me PLUS		983				
3.1.1.7. Spodbujanje zaposlovanja starejših - Aktivni do upokojitve						196
3.1.1.8. Zaposli.me 5/2014		1.150				
3.1.1.9. Spodbujanje zaposlovanja za odpravo posledic žleda		43				
3.1.2.1. Prvi izziv 2014		477				
3.1.2.2. Zaposli.me 6/2014		1.030	1			
3.2.1.1. Povračilo prispevkov na podlagi ZRPPR1015-2015			21	255	374	136
3.2.1.2. ZRPPR Povračilo prispevkov delodajalca	117	56	7			
3.2.1.2. Povračilo prispevkov na podlagi ZSRR-2-2015			129	186	153	103
3.2.1.3. Povračilo prispevkov - Program Pokolpje 2016	7	21	3			
3.2.1.4. Povračilo prispevkov - Maribor s širšo okolico		2	3			
3.2.1.5. Povračilo prispevkov - Območje občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje		3				
3.3.1.1. Spodbude za zaposlovanje prejemnikov denarnega nadomestila						3.672
UKREP 4: KREIRANJE NOVIH DELOVNIH MEST	5.847	7.329	6.737	6.932	5.579	4.892
4.1.1.1. Javna dela	5.539	6.661	6.258			
4.1.1.1. Javna dela-2015				6.112	5.330	4.721
4.1.1.2. Javna dela "Pomoč pri migracijskih tokovih"-2015			269	240	2	
4.1.1.3. Javna dela Pomoč v primeru elementarnih nesreč		198	210			
4.1.1.3. Javna dela Pomoč v primeru elementarnih nesreč-2015				58	63	
4.1.1.4. Javna dela Pomoč osebam na področju mednarodne zaščite-2015				15	29	11
4.1.2.1. Pripravnštvo za mlade iskalce prve zaposlitve-2015				45	42	
4.1.2.2. Nova možnost-2015				462	100	
4.1.2.3. Priložnost zame – spodbude za zaposlovanje v nevladnih organizacijah - NVO					13	30
4.1.2.6. Priložnost zame 2012/2013	11					
4.1.2.7. Prvi izziv	239					
4.1.2.8. Delovna vključenost starejših oseb		447				
4.2.1.1. Učne delavnice						128
4.2.1.2. Spodbujanje socialne vključenosti in enakih možnosti na trgu dela	58	23				

4.2.1.2. Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice						2
UKREP 5: SPODBUJANJE SAMOZAPOSLOVANJA	11.098	365	0	243	405	560
5.1.1.3. Preveritev poslovne ideje	2.057					
5.1.1.4. Delavnice za samozaposlitev	1.899					
5.1.1.5. Delavnice za samozaposlitev	2.849					
5.2.1.1. Spodbujanje ženskega podjetništva-2015				243	405	334
5.2.1.2. Subvencije za samozaposlitev 2012	4.093	217				
5.2.1.2. Spodbude za zaposlitev mladih - Spodbude za mlade podjetnike						226
5.2.1.3. Samozaposlovanje 2014	200	148				
SKUPAJ APZ - BO	40.711	36.904	22.960	20.304	25.038	24.509